

Izhaja vsako sredo ob 6 zjutraj. — Cena 38 Din za celo leto.
— Za inozemstvo 60 Din. — Posamezna številka 1 Din. —
V inseratnem delu vsaka drobna vrstica ali nje prostor 10 Din.

GLASILO J. R. Z.

Spisi in dopisi se pošiljajo Uredništvu Domoljuba,
naročnina, reklamacije in inserati pa Upravištvu
Domoljuba, Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Lenin umrl.

Trije dogodki vzbujajo pozornost po celem svetu: da je Jugoslavija svobodno državo Reko prepustila brez vsake odškodnine Italiji in ž njo sklenila prijateljsko zvezo; da je na Angleškem delavska stranka s svojim voditeljem Makdonaldom prevzela vlado v svoje roke in da je umrl predsednik združenih ruskih sovjetskih republik Lenin in bil zadnjo nedeljo v Moskvi brez križa in duhovnika pokopan.

Težko da bi se kdaj ves svet zjedini v presojevanju Lenina in njegovega dela, a ene zasluge bodo mu vsi priznavali, in ta je, da se je vsled njegovega nastopa končala že l. 1918 svetovna vojska. Pri nas se sicer rado govori, da se je na solunski fronti končala svetovna vojska, kjer so bolgarski vojaki začeli metati proč svoje puške in s tem srbskim vojakom olahkotili prebitje fronte, toda to zadržanje je bila že posledica revolucije na Ruskem. Boljševiki z Leninom na čelu so meseca januarja 1918 razglasili sovjetsko republiko, dali so moč delavskim organizacijam v roke ter v Brest Litovsku zaključili mir z Nemčijo in Avstrijo. S tem mirom je bil zadan smrtni udarec svetovni vojski.

Lenin je imel velike načrte. Po svojih nazorih je hotel preobraziti celo Evropo. Njegov program je bil, upeljati v vseh evropskih državah nadvlado delavskega stanu nad drugimi, proglasiti konec vsaki zasebni lastnini, povsod pregnati kralje in cesarje, odpraviti vojaščino in vse tajne pogodbe med državami. Po tem načrtu so nastale revolucije na Mažarskem, na Nemškem, v Avstriji, delavski nemiri v Italiji, toda brez trajnega uspeha. Niti v Rusiji ni mogel Lenin s svojimi somišljeniki izpeljati tega, kar je hotel. Namesto kapitalistov so delavske organizacije izrabljale vse druge stanove, namesto plemenitašev so dobili izvestni delavski voditelji raznovrstne predprave v svoje roke, zasebna lastnina se ni dala odpraviti ne pri kmetih ne pri delavcih, skupno proizvajanje industrijskih in obrtnih izdelkov se vsled nezmožnosti, nebrizičnosti in nemarnosti boljševičkih delavcev ni obneslo, vojska je bila vsled notranjih nemirov in zunanjih neprijateljev še večja kot pod ruskimi carji,

skratka: boljševički načrti se niso dali izvesti ne v Rusiji ne drugod. Korak za korakom je moral Lenin odstopati od svojih vzorov in danes se vlada na Ruskem kakor pod carji, samo da vlado izvršuje par delavskih voditeljev in to še brezobzirnejše in krutejše nego carji. Carizem ni bil dober, a tudi boljševizem ne. Zadnja leta se je Leninu omračil duh in njegov prijateljji so vladali še bolj brezobzirno in nespametno.

Tudi pri nas na Slovenskem hočejo nekateri posnemati Lenina in njegove načrte. Socialisti in komunisti hočejo nadvlado delavskega stanu nad vsemi drugimi, samostojneži pa kmetijskega stanu. Zato hujskajo stan proti stanu, vzbujajo nezaupanje in sovražstvo, delavski in kmetijski »razrede« korakata vsak svojo pot — smeji pa se pri tem in žanjejo samo kapitalisti. Slovenski kapitalizem je še sicer mlad, toda tudi tuji kapitalizem na naših tleh ni bil nikdar tako jak kakor je danes slovenski. Le pogledmo na časopisje, cela vrsta je odvisna od podpor kapitalističnih podjetij, in mora oznanjevati želje in nazore denarnih mogotev! V njihovih rokah je »Jutro«, »Narode«, »Narodni dnevnik«, »Kmetijski list«, »Domovi«, da pustimo štajerske liste pri strani.

Pozor!

Preselitev!

Popolnoma varno naložite svoj denar pri

»Vzajemni posojilnici«

v Ljubljani — r. e. o. o. z.

li se je PRESELILA iz hiše Uršulinskega samostana na Kongresnem trgu poleg nunsko cerkve v lasino novo palačo na MIKLOŠICEVI cesti poleg hotela »UNION«. — Hranilne vloge se obrestujejo

po 6%

brez odbitka rentnega in invalidskega davka. — Vloge v tekočem računu se obrestujejo

po 5 1/2%, vez. tudi po 6 1/2%

VARNOST za hranilne vloge je ZELO DOBRA, ker poseduje Vzajemna posojilnica relativno večino delnic stavbne delniške družbe hotela »Union« v Ljubljani. — Vrhutega je njena Last nova lepa palača ob Miklošičevi cesti, več mestnih hiš, stavbišče in zemljišče v tuja inozemstvu. — Denar se naloži lahko tudi po poštinih položnicah. 5881

Naše stališče je povsem drugačno. Ne stan nad stanom mora vladati, ampak pravica in ljubezen med stanovi. Vsi stanovi so potrebni, a nobeden ni poklican za nadvlado. Naš Bog pa ni kapitalizem, to zlato telo, katerega moll dandanes javno in tajno na milijone in milijone ljudi, ampak oni Bog, ki je hodil po svetu, učec nas, da smo vsi bratje medseboj, ki se moramo ljubiti in podpirati, in ki je sam izvrševal to ljubezen, da je napajal žejne, nasičeval lačne, ozdravljaval bolne, tolažil žalostne, sploh povsod delil dobrote. Naš vzor ni Lenin, ki je vladal s krvjo, s krivico, s sovražtvom, naš vzor je Jezus Kristus, ki je iz ljubezni do vsega človeštva na križu trpel in umrl.

Moč poštenja.

Povsod poštenje največ velja, tudi v politiki. Pravijo sicer, da sta laž in zvijača v politiki posebno močni. Poštenje je še močnejše.

Slovenska Ljudska stranka je stranka poštenja. In zato je prepričana, da bo koncem koncev zmagala, da mora zmagati. Kdaj bomo zmago dosegli, ne vemo; vemo pa, da jo moramo doseči in jo bomo dosegli, ker je naš boj boj poštenja proti korupciji, proti nepoštenju.

Vse stranke so se že umazale ob raznih prilikah, v raznih aferah, ki so pri nas postale tako pogoste, da smo se jih že navadili, da smo postali neobčutljivi za nje. V te afere so zamotani poslanci zdaj ene, zdaj druge stranke, največkrat pa voditelji strank sami. SLS je ostala čista; njenim poslancem ne more nihče očitati nobenih umazanij afer. Nasprotno, ona je vodila boj proti nepoštenju in vedno brez usmiljenja in brez obzira ožigosala one stranke in one zastopnike, ki hočejo delati umazane kupčije v škodo države na račun ljudskega zaupanja.

SLS nima niti desetine vseh jugoslovanskih poslancev. Toda njena moč je zlasti v načelih in poštenju. Njeni poslanci se bojujejo v tem neenakem boju za zaupanjem, da v koncu koncev poštena stvar mora zmagati. Dolžnost vsakega pristaša SLS je, da ima živo vero v moč poštenja in da z istim zaupanjem poslance podpira.

Najhujši v stranki so malodušneži, kratkovidni ljudje, ki hočejo imeti uspeh že takoj drugi dan po volitvah, ki ne znajo vztrajati. In ako uspeha ni, zabavljajo in godrnjajo in jemljejo pogum še drugim. To so ljudje, ki v odločilnem trenutku, v najhujšem ognju zapuščajo fronto in se potegnejo nazaj. S svojim begom in s svojo bojaznijo omajajo celo fronto. Mesto da bi svoje poslance podpirali, jim ostavijo nezavaran hrbet, tako da more nasprotnik od zadaj odkriti ogenj na nje. Proti malodušnežem, bojazljivcem in kratkovidnežem se moramo vsi boriti. Ako so Ircei v svojem boju za samostojnost vodili boj, in to celo krvavi boj desetletja in se niso ustrašili nobenih žrtev, ako so ga brez strahu vodili proti mogočni, bogati Britaniji, se ne smemo ustrašiti tudi mi, ako nimamo uspeha že v prvem letu in ako se Belgrad ne uda tako hitro. Delaj in čakaj, to je načelo, ki nas mora voditi.

Vsako veliko stvar je treba dolgo pripravljati. Samostojnost, avtonomija ni malenkost, je velika stvar in zato zahteva, da jo dobro pripravljamo. Ko bi se šlo tu za malenkost, bi bili centralisti že davno odjenjali. Toda gre za stotine milijonov vsako leto in v teku let za težke milijarde slovenskega denarja. Zato tako krčevito držijo na centralizmu.

Riba pri glavi smrdi. Pogosto slišimo pritožbe, da bo korupcija uničila državo. Seveda jo bo in jo mora, če na ministrskih stolih sedijo ljudje, katerim se javno v listih lahko očitajo nepoštena, kazniva dejanja. Javno očitajo listi ministrom, da so oškodovali državo za milijone, pa morajo ministri take očitke mirno požreti. Seveda bo državo uničila korupcija, ako na čelu ministrov stoji človek, ki so ga listi imenovali največjega aferasa, kar jih je kdaj videl Balkan.

Kam bo to pripeljalo? Kako globoko se bo zalezala ta gnileba do zadnjega urada in okužila zadnjega državnega uslužbenca? Tisti, ki res ljubijo to državo, ki jim je pri srcu njen obstoj, njen procvit in njena bodočnost, so v skrbeh, upravičeno v hudih skrbeh. Ako ne bodo stranke pošle sil v sebi, da začnejo boj proti korupciji, ako se ne bodo v tem boju vsi pošteno in dobro misleči združili, potem nimamo lepih izgledov za bodočnost. SLS je tista, ki je v političnem boju vzdignila prapor: »Boj korupciji! Da vlada poštenje!« In zato uživa simpatije vseh, ki res ljubijo to državo. Zato ima zaupanje v končno zmago svoje stvari. Zato ima kljub malemu številu poslancev tisto veliko moč, da se je bojijo vsi korupcionisti, vsi aferasi, vsi centralisti, katerim gre za žepe, za korita. Ako bo avtonomija zmagala, bo zmagalo poštenje in bo s centralizmom padla tudi korupcija. Le enega ne smemo pozabiti, kadar hočejo malodušni v ospredje: »Delaj in vztrajaj!«

Razpisujemo službo CERKVENIKA,
ORGANISTA IN OBČINSKEGA TAJNIKA v Kobiljatu, p. Medija-Izlake. — Plača: Prosto stanovanje in drva. Užitek posestva, da redi 2 prešiča in kravo. Pira 80 mernikov: pšenica in zmes. Štolnina: do 4000 K; metvogled in grobokop 3400 K, občinski tajnik 4000 K. Prijavitelj se je takoj. Nastop o sv. Juriju. — Župni urad v Kobiljatu, dne 26. januarja 1924. 527

Koroški Slovenci.

V avstrijski republikli živi okoli 700.000 Slovanov: Čehov, Hrvatov, Slovencev, Poljakov in Ukrajincev. Med vsemi temi slovanskimi narodnostmi pa uživajo najmanj svojih narodnih pravic naši bratje koroški Slovenci, katerih je v bivšem glasovalnem pasu A 70.000, dalje še v Celovcu in v njegovi okolici, nad Vrskim jezerom, v Beljaku in v njegovi okolici ter v Ziljski dolini kakih 32.000. Skupno se tedaj nahaja v Avstriji 102.000 Slovencev; v tem številu pa niso všteti manjši slovenski narodni drobci v Radgoni in ob ostali štajerski meji, slovenski naseljeni na Dunaju in v Gradcu ter po različnih zgornještajerskih industrijskih krajih. S temi vred znaša število Slovencev v Avstriji okrog 120.000. V dunajskem državnem zboru Slovenci nimajo nobenega svojega zastopnika; pri volitvah so upali, da bodo desegli saj en mandat, ki ga pa niso desegli. Pri deželnozborskih volitvah 23. oktobra 1923 so si koroški Slovenci priborili dvoje poslancev in sicer sta to župnik Poljanec in zdravnik dr. Petko, ki sedaj v celovškem deželnem zboru obupno in nevstrašno zagovarjata pravice naših zaslužnenih bratov. Žal pa imajo avstrijski Nemci slejkoprej ušesa za pravične zahteve koroških rojakov. Po določenih senžermenske mirovne pogodbe bi morali koroški Slovenci dobiti svoje narodne šole. Slovenskih učiteljev nemške šolske oblasti sploh ne marajo nastaviti. Avstrijska vlada se je zavezala, da bo mednarodna določila o narodnih manjšinah točno izpolnila, a jih žal še do danes ni. Sama jih neče prostovoljno, drugega pa ni, ki bi jo prisilil k temu. V tem oziru bi zamogla belgrajska vlada marsikaj doseči, toda se ne zaveda svojih dolžnosti in obljubo jugoslovanskega člana v plebiscitni komisiji, ki je o priliki nesrečnega izida ljudskega glasovanja slovesno obljubil koroškim Slovincem, da jih jugoslovanska vlada ne bo pozabila. Slovenski poslanci, spomnite na to obljubo belgrajske vlade.

V mesecu februarju ali marcu se bodo vršile na Koroškem občinske volitve. Nemci se že vsepovsod pripravljajo na enoten nastop z enotno kandidatno listo. Toda tudi koroški Slovenci se resno pripravljajo. Njihova glavna in vodilna organizacija »Politično in gospodarsko društvo« bo v ta namen v kratkem sklicalo v Celovec zbor zaupnikov, pri katerem se bodo določile za občinske volitve potrebne smernice. Slovenci tostran Karavank želimo bratom na oni strani mnogo uspehov.

Davčni vijak.

(Dopis kmetskega posestnika.)

Kako krivično se postopa pri odmerjanju dohodnine, navedemo med sto in sto slušajev samo enega.

Neki posestnik napravi napoved za leto 1923. Imel je poleg svoje družine tudi hlapca in deklo ter dolžnost, očetu dajati kot. Da je imel dotični gospodar tudi druge gospodarske stroške, se razume samo po sebi. In koliko mu je domača oblast zara-

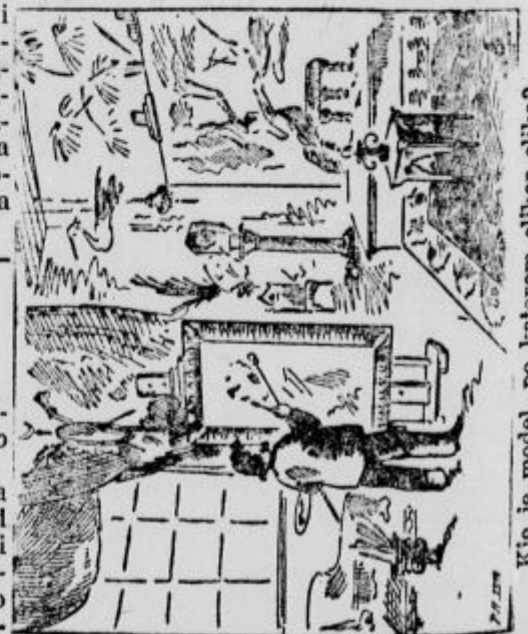
čunala za vse to kot odbitke od dohodkov, za prehrano hlapca in dekle ter očetov kot in za vse gospodarske stroške? 12.000 K! Dotični kmet je napravil priziv, dokazoval s pričami ter z lastnoročnimi potrdili dožene deklo in hlapca, da je samo njima dal v letu plače več kot 12.000 K. Kje pa je njuna prehrana ter prevžitek staršev itd. Kaj je odgovorila davčna oblast? Priziv popolnoma zavrgla ter obdavnica dotičnega kmeta po paragrafi.

Ali ni to brezmejna krivica davčnega uradništva, iz katerega — vsaj od gotovega dela — izvira neko hudobno sovraštvo do kmetskega prebivalstva, ko tako krivično in lažljivo obdavnice trpina! Nekaj časa je kmet plačeval dohodnino, a ko je spoznal, da ga davčni vijak vedno krivičneje odira, se je tem krivicam naravnost uprl. Lažnjive dohodnine ne plača! Davčna eksekucija je vedno na polju z orožniško asistenco ter je že vse zarubljeno.

Mi smo prepričani, da zakon ne dovoljuje in ne veleva, da bi morala davčna oblast tako krivično postopati po predpisih dohodnine. Dokler je davkarija postopala pravično, je kmet redno plačeval. Sedaj je pa krivica že tako očita, da sili sama kmeta, da se upira temu izžemanju. Ako bi bila pot v Ameriko prosta, kot je bila prej, moral bi slovenski kmet kar trumoma tja, toliko časa, da bi se ves izselil in pustil davčnemu režimu ta pusta rebra naših senožeti; sam naj bi po njih iskal dohodnine. Toda žal, smo tukaj in moramo biti, da nas guli belgrajski centralizem. Ako se ne bo predrugačilo, ako ne dobimo Slovenci svoje avtonomije, da si uredimo gospodarske razmere po svoje, nas bo belgrajska poročica tako ogledala, kakor človeka v Afriki gobava bolezen.

Končno bi prosili tiste gospode, ki so strokovnjaki v tem oziru, naj bi napravili kak načrt, kako bi se iskal dohodninski davek po kmetih na pošten način, ne pa tako kot sedaj, ko si nekateri davkarji s pomočjo svojih tajnih davčnih zaupnikov kar izmišljajo, kako bi nekatere kmete obdavnili.

V vsako hišo „Domoljuba“!

Kjo je model, po katerem slikar slika?

PO SVETU

Italija. Po pogodbi, katero je preteklo nedeljo Pašić podpisal v Rimu, pripade Reka za nedogleden čas pod Italijo. S tem je Pašić prepustil novih 20.000 Hrvatov krutemu laškemu jarmu; odprl pa je obenem požrešnemu Italijanu ene glavnih vrat na Balkan. Liški fašisti so priredili Pašiću bučne parade; Slovencem in Hrvatom se je atiskalo srce v grozni boli, ko so morali zvezanih rok zreti to brutalno Pašićevo početje. — Tik pred podpisom te nove sramote za velesrbsko belgrajsko vlado pa je fašistovski poglavar Mussolini razpustil rimsko zbornico, potem ko je še prej priredil prekanjen volilni red, ki mu jamči, da dobi njegova stranka pri prihodnjih volitvah, ki se vrše dne 6. aprila, nad dvetretinsko večino poslancev. — Kaj bodo storili pri volitvah naši zaslužjeni bratje Slovenci in Hrvati na Goriškem in v Primorju, še ni gotovo. Prebrisanji Mussolini je namreč razdelil vse državo na 18 volilnih okrožij, pri tem pa je Slovence in Hrvate tako hudobno raztepal po okrožjih, da jim popolnoma onemogoča strnjen nastop. V razpuščenem parlamentu so imeli Jugoslovani 6 zastopnikov.

Anglija. 22. januarja je izrekla spodnja zbornica dosedanji Baldwinovi vladi nezaupnico in sicer je glasovalo za nezaupnico 328 poslancev, proti pa 256. Po glasovanju je vlada odstopila, nakar je kralj poveril sestavo vlade Mak Donaldu, ki jo je sestavil takoj naslednji dan in sicer izključno iz pristašev delavske stranke, prvič v dolgi angleški zgodovini. V novi vladi je tudi znani Noel Buxton, minister za kmetijstvo, predsednik balkanskega odbora, ki je baje povabil Radića v London. Radić je v Dunaju, kjer se sedaj mudi, poslal Mak Donaldu v svojem imenu in v imenu hrvatskega narodnega zastopstva pozdravno brzojavko. Mak Donald je bil rojen leta 1866. na Skotskem kot sin preprostega poljskega delavca.

Sv. oče Pij XI. so zopet poslali monakovskemu nunciju milijon lir z naročilom, da naj jih razdeli brez ozira na vero med etradajoče v Nemčiji

»ZA SVOJO DRUŽINO VZAMEM IZKLJUČNO LE VASE TESTENINE.« je priznal eden največjih trgovcev z delikatesami v Trstu potniku tovarne testenin v Ilirski Bistrici. Mož, ki pozna in ima na razpolago najboljše izdelke, ve, kaj je dobro.

Preklic. Podpisana preklicujem vse žaljive besede, kar sem jih govorila proti Mariji Fajfar iz Rupe, ter se za to odpuščanje srčno zahvaljujem.

MAR. BUKOVNIK, Rupa.

AJDOVE LUŠČINE

vsako možno, lobite pri tvrdki KMET in KOMP., LJUBLJANA, Gosposvetska cesta 8, po 25 par za kilogram. 523

LEP PLEMENSKI BIK

naprodaj. Star eno leto, dlake zeleno-sive, domača, dobro preizkušena vrsta. — J. SKRBEČ, Nadlesk št. 30, pošta Starigrd — Rakek. 480

NOVIČAR

d Zadnji čas je, da vsak naročnik plača naročnino za leto 1924. Zamudnikom bomo prihodnje dni ustavili list. Ker pa je zaloga ostalih izvodov vsake številke zelo majhna, zato pozneje ne bomo mogli doposlati vseh zamujenih števil. »Domoljub« pastaja z vsakim dnem bolj zanimiv in zato bo vsakemu dvakrat žal, ako vsled nepoznega plačila ne bo imel celote. Zato ne odlašajte!

d Ponatis povesti »Dekle z močevja« se je iz tehničnih vzrokov zakasnil za nekaj dni in ga ne bomo mogli razposlati v tekočem tednu. Naročila za knjižico prihajajo že prav številna. Pripominjamo pa vnovič, da ga dobe brezplačno samo novi naročniki-plačniki, vsi stari naročniki ga pa prejmejo le proti plačilu zneska 3.50 Din. Onim, ki so ponatis naročili brez denarja, smo poslali položnice. Nenaročniki plačajo 7 Din za izvod.

d Na naslov »Domoljubovih« poverjenikov. Iz neke župnije na Gorenjskem nam pišejo, da bi bilo mnogo umestneje, ko bi se 10 odstot. nameček pri »Domoljubu« ozir. »Bogoljubu« porabil v to, da bi se primerno znižala naročnina. Kakor znano, je bil ta nameček določen v to, da se z njim vsaj nekoliko nagrade oni, ki zbirajo naročnino ter jo odposiljajo, obenem pa med letom preskrbujejo razdeljevanje listov. Ako pa zadevne osebe hočejo vsrčiti vse to delo popolnoma brezplačno, jim seveda nihče ne more braniti, da porabijo nameček v prid naročnikom.

d Naš novi listek. Z današnjo številko smo začeli prinašati dva silno lepa in zanimiva listka. Prvi je od pisateljice, ki je spisala priljubljeno »Junakinjo iz Štajrac in dokazuje, da se tudi krivičnost in brezobzirnost kapitalizma napram delovnim ljudem večkrat že na tem svetu kruto maščuje. Božji mlini meljeje počasi, toda gotovo. Drugi listek poteka izpod peresa znamenitega naglaškega pripovednika Oskarja Wilde. V obliki pripovedke riše, kako samo ljubezen izbrisuje grehe in krivde, ne pa takozvana prosvitljena naprednost. Je sicer pripovedka, toda hoče podati obilico zlatih zrn za življenje, ki posebno v sedanjih časih pozna tako malo ljubezni.

d Banke sipljejo denar. Odkar so slovenske banke dobile v svoje roke vse liberalno časopisje, naravnost razmetavajo denar, da čim več tega časopisja vsilijo med ljudstvo. Namen je prozoren: ljudstvo naj se pridobi za tiste stranke, ki bodo po svojih zastopnikih v Belgradu zvesto služile bankam in njihovim interesom. Tako vsiljujejo po celi Sloveniji zlasti »Domovino«, »Kmetijski list«, »Jutro« in »Narodni dnevnik«. Dasi ga ljudje pošiljajo nazaj, kljub temu prihaja dan za dnem. Poštno ravnateljstvo gre seveda s svojimi predpisi liberalcem na roko, in zahteva, da se mora na časopis vsakdo podpisati, da ga neče sprejeti. Zato svetujemo vsem, ki jih nadlegujejo brezverski in bankarski časopisi: potrpežljivo teden za tednom zapiši na ovi-

tok: Ne sprojem, prideni svoj podpis ter vrni pismonoši. Starši, čuvajte svoje otroke brezverske kuge, ki jo razširjajo ti časopisi, ohranite svoje družine krščanske ter ne zapletite se v mreže krvoseških bank, ki bi radi izmolzle iz naroda še to, kar pušči belgrajski centralizem.

Besede papeža Pija X.

Treba se je z vso verno boriti proti razširjajoči se pogubi slabega časopisja in vsi brez razlike morajo vedeti, da je njihova vestna in težka dolžnost, da se varujejo slabega časopisja, vestna in težka dolžnost, da podpirajo dobro časopisje — vsak po svojih močeh.

d Pozor, letošnji naborniki! V februarju bodo župani sestavljali spiske letošnjih nabornikov, to je mladeničev, ki so rojeni leta 1904. Ti spiski so zelo velike važnosti za posamezne rekrute. Na podlagi od župana sestavljenih spiskov določi rekrutna komisija mladeniču službeni rok, oziroma ga oprosti. Zato pa morajo biti vsi podatki v spisku resnični in pravilni. Da pa morejo župani vpisati vse podatke o rekrutovih razmerah, jim morajo ti pravočasno predložiti v prvi vrsti rodbinsko polo, ki jo dobe pri župnem uradu; dalje mora rekrut predložiti županu vojaške listine očeta in bratov, da more župan v spisku navesti, kje in koliko časa so omenjeni služili pri vojakih. Župani imajo strogo naročilo, da vpišejo vse podatke le na podlagi uradnih listin ne pa morebiti kar na podlagi izjave rekruta. Zato nabornikom svetujemo, da si preskrbe potrebne listine in se pravočasno oglasijo pri županstvu. Znani so nam slučajji, da je fant vsled lastne malomarnosti služil polni rok, dasi bi bil lahko oproščen ali pa vsaj služil skrajšan rok, če bi se bil pravočasno pobrigal za potrebne dokumente in jih predložil vojaški okrožni komandi. — Župane pa opozarjamo na članek: »Kako treba naložiti rekrutne spiske«, ki je objavljen v prvi številki letošnje »Občinske uprave«. V tem članku je jasno razloženo, kako je ravnati s rekrutnimi spiski. Mnogo nepotrebnih prošnja in stroškov bo prihranjenih, ako bodo rekrutni spiski pravilno sestavljeni.

d Občni zbor Kmetijske družbe je belgrajska vlada radi samostojnega nasilja prepovedala. Vršil se bo pozneje, ko se vse nepravilnosti odstranijo.

d Razveljavljena obsodba. Državni svet je razveljavil vknjižbo 3 in pol milijona kron na hišo Kmetijske družbe, ki jo je povzročila glavna direkcija carin radi afer pokojnega Gustava Pirca.

d Življenje naših izseljencev v Braziliji. Ker je pot v Zedinjene države SA zelo omejena, malodane zaprta, so se mnogi naši ljudje vrgli na Brazilijo. Življenje ondi pa je tako, da ga naš človek ne more vzdržati. Vporablja se pri obdelovanju velikih kavnih polj, zasluži se primeroma malo, so popolnoma v rokah veleposesnikov in njih upraviteljev, spat morajo na golih tleh, kolibe so brez oken in stranišč, neki strupeni

mrčes raznaša nevarne bolezni, kruha tamkaj ni. Razmere, kakor so tam, more vzdržati le kak Japonec ali Kalabrez. Zato opozarjamo naše ljudi, naj se ogibljejo Brazilije.

d Izseljevanje v Ameriko. Po novi ameriški postavi, ki bo stopila v veljavo dne 1. julija, se bo moglo preseliti iz Jugoslavije v Zedinjene države samo 2102 osebi, dočim je osedaj znašala letna kvota 6426. Torej trikrat manj!

d Kdo lansko leto ni smel v Ameriko? V letu 1923 je oblast ameriških Zedinjenih držav zavrnila 20.619 potnikov, ki so se že pripeljali do Amerike, 1088 pa jih je izgnala, ker so se nepravilnim potom utihotapili. Največ je bilo zavrženih iz bojazni, da bodo padli radi pičlih sredstev v javno breme. Radi nepismenosti so jih zavrnila 2095. Preko 1000 so jih odvrgli radi bolezni (sušice, spolnih bolezni, krast, trahoma, ušljivosti itd.), 156 radi slaboumnosti in 55 radi pijanstva od navade, 364 obsojenih radi zločina, 4 anarhisti itd. — Kakor se vidi, pregledajo ameriške oblasti vsakemu vse obisti, preden ga spuste v obljubljeni deželo.

d Prodajalcem in kupcem zemljišč: Pripetilo se je, da je bila njiva prodana obnem s posevki (stoječo koruzo, deteljo in nekaj voznj gnoja na njivi). Ker se je pa v kupni pogodbi navedla samo kupna cena njive, sta bila kupec in prodajalec radi preizkusa odmere prenosne takse kaznovana. Bodite ob enakih kupčijah zelo previdni. Priporočljivo je, da se njive v obdelanem ali posejanem stanju, oziroma nepokošenih travnikov ne prodajajo, temveč šele tedaj, ko so se pospravili pridelki.

d Sredi voda. Iz Bosanskega Kobaša, kjer delajo slovenski fantje v šumah, nam leti poročajo, da jih je zadnja povodenj zasačila ponoči v kolibi, ko so spali. Ko je bila voda že do kolen visoka, se nekdo prebudi in jih prestrašen pokliče. Ker je voda naraščala, so bežali iz kolibe na nekoliko vzvišen prostor nedaleč od nje. Toda voda je vedno bolj naraščala. Začeli so bresti iz nje, pa jim je bila kmalu do vratu. Nato so se podali nazaj in obupani čakali rešitve, odkoder bi pač prišla. Tedaj zagledajo nedaleč od sebe prazen čoln, ki se je nekje utrgal. Čoln je voda zanesla prav do hribočka, kjer so stali. Nato so stopili vanj ter se po dolgih bojih z valovi prepeljali na bosansko stran.

d Največji zrakoplov na svetu so zgradili Nemci po ameriškem naročilu. — Dolg je 200 m, visok 31 m. Zrakoplov je namenjen za redni zračni promet med Evropo in Ameriko.

d Petrograd izgine. Petrogradski sovjet je sklenil, da se Petrograd od sedaj naprej imenuje Leningrad.

d Srbi prestopajo v turško vero. 17.000 prošenj pravoslavni Srbov čaka na rešitev, ker so se ločili od svoje žene in bi se radi vdrugič poročili. Ker se prošnje ne rešujejo dovolj hitro, prestopajo Srbi v turško vero, kjer se lahko drugič poročijo. Toda turška verska oblast se jih brani, ker ji taki verniki prav nič ne koristijo.

d Italijanska nasilja. V zasužnjenih krajih so italijanske oblasti prepovedale nadaljnje delovanje slov. izobraževalnih

društev in to v času, ko gospod Pašić prejema odlikovanja iz italijanskih rok in dobro je pri gospodu Mussoliniju.

d Novice iz Amerike. Dne 20. januarja se je vršil v Cikagu, Ill., »slovenski katoliški javni shod«. — Vrhovni zvezni poštni urad ameriški poroča, da je s 1. januarjem 1924 stopila v veljavo pogodba med Združenimi državami in Jugoslavijo v svrhu pošiljanja denarja po poštah nakaznicah. Znaprej je mogoče pošiljati tudi dolarje v kraljevino SHS po pošti; vendar se bodo isti prejemniku izplačali v dinarjih po belgrajskem kurzu, ko dospe nakaznica na svoje mesto. Poštna pogodba med označenima dvema državama se je sklenila vsled tega, da bi naši ljudje svojem ne pošiljali več gotovega denarja v pismih, ker se lahko izgubi. V slučaju, da bi ne bilo mogoče kakih postne denarne nakaznice izplačati naslovljencu, bo prejel pošiljatelj vsoto čez eno leto nazaj. — V Cikagu je umrl splošno znani rojak Martin Cvenk, organist slovenske cerkve sv. Stefana v starosti 50 let. Doma je bil iz vasi Polzela v Savinjski dolini in je prišel v Ameriko pred 15 leti. Pokojnik se je izobrazil na orgljarški šoli v Ljubljani. Zapušča ženo brez otrok. — Umrl je v Chisholmu, Minn. Josip Petrič, doma iz vasi Vrhnika, fara Stari trg pri Ložu. — V Newburgu je umrla v 38. letu starosti Frančiška Zakrajšek, doma iz vasi Krka na Dolenjskem. Zapušča moža in 7 otrok. — V istem kraju je umrla Frančiška Jerič v starosti 67 let. Ležala je že več let v bolniški postelji. Pokojnica je bila doma iz Primskovega pri Kranju. — V Clevelandu, Ohio, se je ponesrečil 42 letni Mat. Praznik. Ko se je v avtomobilu vračal domov, je zadel z avtomobilom v voz cestne železnice. Pri tem si je Praznik zlomil 7 reber in roko ter je ze 10 minut po nesreči umrl v bolnici. Doma je bil iz vasi Medvedjek pri Velikih Laščah in po poklicu mizar. V Ameriki je živel 19 let. Zapušča ženo in 4 otroke.

Umrl je v Stožicah pri Ježici g. Janez Pečnik zemlj. posestnik in gostilničar pri Urbančku na Dunajski cesti. Star je bil 75 let.

d Umrl je na Podhrški župnije Sela pri Kamniku na videz skromen, a v resnici zelo duhovit mož, »stari Prelesnik« Martin Berlec. Zanimivo je bilo tega moža poslušati. Bil je izvrstnega spomina. Kar je kje slišal ali bral, zlasti v mlajših letih, vse si je zapomnil ter v lepi šegavosti kratkočasil človeka, tako da si se mu moral smejati. A rajnik Prelesnik ni bil samo dober za družino ampak tudi skrben oče in dober vzgojitelj svojih otrok. Malokateri se more ponasati s tako lepimi sadovi prave vzgoje kakor ta. En sin je frančiškan v Kamniku, p. Evstahij, drugi je lazarist v Ljubljani, g. Anton Tretji je v salezijanskem noviciatu v Radni. Najmlajša hčerka je pa usmiljenka v Ljubljani. Kar je na tej družini posebnega je to, da so prav vsi večalmnanj pesniški in vzorno lepega življenja. Pokojnik naj uživa obilno plačilo pri Bogu!

d Strašna smrt v peči. V belgrajskem gledališču se je dogodila v prostoru pri kotlih strašna nesreča, katere žrtev je postal 30 letni kurjač Nikola Mačkič. V petek jutro

ga je napadla bolezen padavica, toda šef kurilnice mu ni dovolil, da se odpočije od napada, ampak je moral še nadalje kuriti. Ko je odprl velika vrata na peči, se je vsled slabosti zgrudil ter omahnil skozi vrata v žareče žrelo velikanske peči. Na njegov strahovit krik so prihiteli uslužbenci na pomoč, toda bilo je že prepozno. Mačkič se je v peči živ spekel. Po daljšem trudu so potegnili iz peči pečen kup mesa, v katerem pa je bilo še življenje. Mačkič se je mučil še dve uri, preden je izdahnul.

d Smrtna nesreča. Neprevidno ravnanje s puško. Filip Burnik, 17 letni mesarski vajenec pri Matevžu Burniku v Osojnici, je snažil lovsko puško svojega gospodarja Matevža Burnika. V puški je ostal naboj, ki se ni užgal in je ostal v cevi. Ko je potegnil dečko skozi cev vrvi in hotel iz vleči zamašek, se je naboj vnel in izstrelil ter je strel zadel fanta v trebuh. Težko ranjenega dečka so prepeljali takoj v Ziri, kjer je bil slučajno okrožni zdravnik iz Skofje Loke g. dr. Hubad, ki je poskušal dečka rešiti. Bilo je pa že prepozno, fant je umrl med pregledom.

d Smrtna nesreča. Iz Št. Gotarda pri Trojanah nam poročajo: V petek, 18. jan. je šel posestnik Lovrenc Strnišnik iz Zaplanine s svojim sinom sekati v gozd bukev. Ko sta jo podsekala, je padla na drugo bukev. Oče je šel s cepinom izpodnašati, pri tem ga je pa drevo s tako silo udarilo, da je bil pri priči mrtev. Pokojnik zapušča več otrok, katerim je že pred par leti umrla mati. — Svetila mu večna luč!

d Zverinski zločin. V selu Jagodnje gornje pri Benkovcu v Dalmaciji je 25 letni fant Dušan Kereš zalezoval 19 letno Rožico Čupič. Ker ga je odbila, jo je na paši s silo napadel in ker se je branila, ji je s kamnom razbil glavo, jo onečastil in oropal. Bežečega so opazili in ga izročili orožnikom. Zločin je priznal. Prebivalstvo je zločin skrajno užalostilo in razburilo.

d Pretep na Bojancih na Belokrajskem. 23. decembra se je vršila velika vojska na Bojancih, ki šteje 45 hiš. Padlo je do 100 strelcev. Eden je bil mrtev, več pa ranjenih. Pri vojski so udeleženi možje, ki so se sprli. Na Bojancih prebivajo izključno samo pravoslavni Srbi.

d Morski roparji v Dardanelah. Dardanele so znana morská ožina med Evropo (Turčija) in Malo Azijo. Pred kratkim je plul skozi Dardanele grški parnik »Marina« naložen s petrolejem. Parnik je nekega večera zaneslo na breg. Kmalu pa se mu je približala barka, katera je bila polna oboroženih Turkov. Poskakali so na grško ladjo in pod smrtnimi grožnjami zahtevali, da se jim izroče vsi grški potniki. Tu pa je posegel kurjač Efimof po zvijači, ki je vsem rešila življenje. — Znal je rumunsko govoriti. Splazil se je hitro na prednji del ladje, snel grško zastavo in namesto nje razobesil rumunsko. Potem je stopil pred roparje ter se predstavil kot kapitan ladje, trdil, da je ladja rumunska in da z Grki nima nobenega opravka. Roparski poglavar je zahteval ladjine dokumente. Kurjač tudi sedaj ni prišel v zadrego. Potegnil je iz žepa neke rumunske papirje, ki jih Turki seveda niso razumeli, toda so se zadovoljili z njimi in zapustili ladjo. Ko je grška ladja odplula, je zopet razobesila

POLITIČNI ZAPISKI

d Občinske volitve na Koroški Beli. Dohbili so: SLS 195 glasov z 12 odborniki, socialisti 160 glasov z 9 odborniki, liberalci 63 glasov s 4 odborniki. Naši so se izredno vro držali, kakor kaže uspeh.

p Razdelitev Slovenije so zopet odgodili, ker so uvideli, da je tozadevni zakon silno pomanjkljiv in je razdelitev nemogoče izvesti. Zakon bodo še popravili.

p Prepis med samostojnimi. »Jutro« poroča, da je na zboru samostojnežev v Celju došlo do hudih prepisov med vodstvom SKS in posameznimi delegati, ki so očitali Pucelju hlapčevsko politiko napram Pašiču. Pucelja je branil njegov prijatelj Drogenik.

p Uganka. Tika-taka, tika-taka. Kdo je to? (Izmed rešilcev te uganke bo 10 izžrebanih, od katerih vsak dobi brezplačno povest »Dekle z Močevja«. Rešitev z natančnim naslovom naj se pošlje na Uredništvo Domoljuba.)

p Samostojni veljak Urek je bil pred celjskim sodiščem obsojen na en mesec zapor, kakor poroča liberalni »Tabor«.

p Radikali sami o sobi. Radikalni poslanec Ranković, ki se je začel upirati korupciji lastnih vladajočih pristašev, je napisal v svojem listu »Smotra« sledeče trde, pa upravičene besede:

»Glavna odlika mnogih naših voditeljev po ujedinjenju obstoji v tem, da razširjajo državno imetje.

Državno imetje se smatra kot čisto malo. Redki so, katerim je na tem, da ga zbirajo, čuvajo in trošijo le za prave potrebe.

Ker so tako delali, je prišlo do ogromnega deficita v državnem proračunu, kateri še danes v resnici obstoji in za katerega je kritje zelo težko najti.

In ko so s takim delom ti voditelji pritirali državo v obupen položaj, takrat so prišli na hiter in gladek način do velikega izobilja, akoravno so se nahajali pred vojno v slabem materijelnem stanju.

In s temi voditelji se je sedaj zvezal g. Pucelj, ki mu zato plačujejo dnevnik. Ni čuda, da je prišlo v Celju do prepisa.

p Antoa Podbovšek, ki je bil včasih pesnik v »Dom in svet«, nato socialističen urednik in nazadnje voditelj slovenskih radikalov, se je z Novim letom, kakor izjavlja, odrekel vsakemu političnemu delu.

p Operacionalni blok proti Pašiču se vedno bolj bliža uresničenju. Med SLS, Radičevci in muslimani se vrše živahne seje,

grško zastavo. Ko so Turki, ki so pluli za njimi to videli, so zasuli ladjo s ploho krogel, toda dohiteli je niso mogli.

Ali se nam naši očetje zato okranili vero, da jo mi teptamo s tem, da naročamo in plačujemo protiversko časopisje?

»Največja sramota vsakega naroda pa je v tem, da svoje lastne sramote nič več ne čuti. Kaj pa naj rečemo o narodu, ki svoj lastno sramoto celo plačuje? (Besede p. Kolba o brezverskem časopisju.)

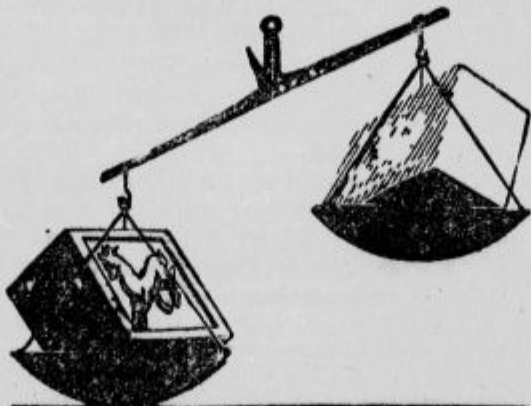
demokrati z Davidovičem so pripravljene sodelovati, če ne bo Pribičević, ki drži s Pašičem, padel svoji stranki za hrbet in Radičevci izjavljajo, da so vsaj delno pripravljene iti v Belgrad. Zemljoradniki s Puceljem so proti bloku, ker se je Pucelj s svojo stranko naslonil na Pašičeve radikale.

p Radića in dr. Mačka hočejo pred sodišče. Belgrajsko sodišče zahteva od narodne skupščine, da sme soditi in obsoditi Radića in dr. Mačka, ki sedaj vodi Radičevu stranko, ker da sta kriva vohunstva v prid neki tuji državi.

p Veliko protestno zborovanje proti Pašičevemu sporazumu z Italijo se je vršilo v soboto zvečer v Ljubljani. Govorili so gg. Smodej, dr. Ravnihar in dr. Oblak. Med govorom dr. Ravniharja pa so vprizorili orjunci škandal. Njihov vodja inženir Kranjc je prekinil njegov govor ter se ustil, da bodo s pestmi pregnali Italijane. Usta imajo orjunci res široka.

p Hrvatski kapital v Bosni vedno bolj prodira in izpodriva Srbe. Srbski kapitalisti se pa zelo boje, da ne bi izgubili neizžrpanih bosenskih zakladov in so začeli z veliko propagando za združitev srbskega kapitala v Bosni in skupen boj proti Hrvatom.

p Bismarkova prerokovanja. Bismarck je znan nemški državnik, ki je s svojo železno odločnostjo vodil in utrdil nemško državo pred pol stoletja. Zunanji urad nemške vlade je sedaj objavil razne tajne spise, med temi tudi Bismarkovo pismo, ki ga je 10. nov. 1887 pisal cesarju Viljemu I. Posebno povdarja, da bo nova vojska povzročila revolucijo ne samo v eni državi, temveč v mnogih, v premaganih in zmagovitih. Boj se bo bil ne med Francozi, Nemci, Rusi in Italijani, temveč med monarhijo in republiko. Na Francoskem bo poraz pomenil revolucijo, dočim bi zmagovit general mogel znova upostaviti monarhijo. Poraz Avstrije bi pomenil njen razpad in na njeno mesto bodo prišle republike v nemških in balkanskih deželah. Če bo porazena Nemčija, kar pa ni verjetno, se bodo demokratične in socialistične stranke zelo okrepile.

MILO „GAZELA“ ODEHTA

PO SVOJI IZBORNI KAKOVOSTI

vse manjredne, cenejše izdelke.
DOBITE GA V VSAKI TRGOVINI.

NAZNANILA

DRUŠTVENA NAZNANILA — za priveditve z vstonino ali srečolovom bomo odslej priobčevali v »Domoljub« le proti plačilu pristojbine, ki znaša 1 krono za vsako besedo. Besedice z eno ali dvema črkama ne štejemo. Gg. društveni tajniki naj pri pošiljavi naznanila pristojbino sami izračunajo znesek prilože v denarju ali pisemskih znamkah. Nazaanal brez priložene pristojbine ne bomo objavljali.

n ZADRUŽNO-GOSPODARSKI TEČAJI se bodo vršili v bodočem tednu:

IZLAKE pri Zagorju dne 6. februarja, SELCA nad Školjo Loko dne 11. febr., ŠKOFJA LOKA dne 13. februarja,

TRATA pri Poljanah dne 14. februarja.

Tečaji — enodnevnaj. — Predavanja se prične med 8. in 9. uro popoldne. — Predavatelji iz Ljubljane bodo predavali o kmetijskem združništvu (zlasti o kreditnem in blagovnem), o kmetijskem gospodarstvu (živinoreja, prašičereja, mlekarstvo, gnojenje itd.) in o potrebi ter pomenu strokovne organizacije.

Člani zadrug, zlasti člani načelstev in nadzorstev, udeležite se polnoštevilno tečaja in privedite s seboj tudi druge!

n Ob priliki združno-gospodarskega tečaja v Škofji Loki 13. februarja se vrši tudi ustanovitev pasemskega okrožja za Gorenjsko. Zato se na ta tečaj vljudno vabijo zastopniki vseh gorenjskih živinorejskih zadrug, zastopniki občinskih živinorejskih odsekov in sploh živinorejci.

n Gor. Logatec. Prosvetna zveza v Ljubljani priredi dne 2. in 3. februarja v Gor. Logatcu prosvetni tečaj, ki se bo vršil po tem redu: 2. februarja od 8.—9. o testamentih, od 11.—12. o ustavi, ob pol treh popoldne (na občnem zboru društva) o nalogah prosvetnih društev. 3. februarja od 8.—9. govor za dekleta, od 11.—12. govor za fante, ob 3. popoldne zabava (igri: »Anarhist« in »Čašica kave«) itd.). Predavatelje pošlje Prosvetna zveza. Udeležite se tečaja v obilnem številu!

n Kmetijski tečaji na Grmu. Tekom prihodnjega meseca se vršita pri drž. kmetijski šoli na Grmu pri Novem mestu še dva tečaja, in sicer 18. do 20. februarja sadjarski tečaj, 21. do 23. tečaj za pridelovanje in umno uporabo krme. Z ozirom na veliko važnost sadjarstva in živinoreje za vso Slovenijo bi bilo želeli, da se kmetovalci teh tečajev obilno udeležijo. Priglasje sprejema ravnateljstvo šole.

Za vinogradnike se vrši 24. in 25. februarja tečaj za delo v vinogradih in obrezovanje trt dne 7. aprila za spomladno cepljenje in tratificiranje trt in 10. in 11. junija za zatiranje škodljivcev in zeleno cepljenje trt. Kdor se hoče tudi v umnem vinogradništvu izvežbati, naj se udeleži teh tečajev in se priglasí koj pri ravnateljstvu (po dopisnici ali osebno).

n Iz Mavčič. Orlovski odsek priredi sporazumno z Orliškim krožkom dne 3. februarja ob 3. uri popoldne akademi-

jo. Med točkami igra domača godba na lok. Vsi prijatelji poštene zabave so v ljudo vabljeni.

n Velikolaški »Orel« vprizori 3. februarja 1924 ob pol 3. uri velezanimivo burko v 3 dej. »Velika Repatica«.

n Orliški krožek v Šmartnem pri Litiji priredi v nedeljo, dne 3. februarja ob 3. popoldne akademijo z zanimivim spredom. Zato prav vsi vljudo vabljeni.

n Izobraževalno društvo v Hrustju pri Kranju priredi v nedeljo dne 3. februarja in 10. februarja ob treh popoldne v Društvenem domu zanimivo ljudsko igro: Napoleonov oficir, drama v štirih dejanjih.

n Podružnica »Sadjarskega in vrtnarskega društva v Vodica« priredi v četrtek dne 7. februarja enodnevni sadjarski in vrtnarski tečaj v mali dvorani Katol. doma. Popoldan pričete ob 9. uri, popoldan ob 1. uri. Vabljeni vsi, ki se zanimajo za sadjarstvo in vrtnarstvo, tako člani kakor nečlani. Popoldanskega tečaja udeležite se v polnem številu tudi ženske.

n Šenčur pri Kranju. Dekliška Marjina družba priredi na Svečnico, dne 2. februarja, ob 8. uri popoldne v društveni dvorani igro »Goslarica naše ljube Gospec«. Pred igro so na sporedu pevske točke deklškega pevskega zbora. Prijatelji lepih vzgojnih prireditev vljudo in iskreno vabljeni! Igra se ne ponovi!

n Velik romarski shod sv. Blaža bo pri Materi Božji na blejskem jezoru v nedeljo 3. februarja, god sv. Blaža. Jezero je trdno zamrznjeno, da se že zdaj lahko s konjema pelje na blejski otok. Od povsod se lahko pride peš po gladkem ledu na otok. — Iz Ljubljane pride vlak v Lesce 8.45, na postajo Bled pa ob 9.52 popoldne. Ob 11. je kratek govor potem se opravi na oltarju sv. Blaža sv. maša, nakar se deli blagoslov sv. Blaža. — Prvi vlak odhaja z Bleda ob pol 2, iz Lesce ob 3. popoldne.

n Na Ovsčkah pri Podzartu bo na sv. Valentina dan, četrtek 14. februarja t. l. večji cerkveni shod. Sv. maše bodo ob 7., 9. in 10., pridica pa ob pol 10. Po 19. sv. maši bo tudi darovanje.

n Kupovalcem smodnika, vrvice, kapije in drugih razstreljiv naznanja oblastveno koncesionarni prodajalec smodnika in drugih razstreljiv g. Fr. Stupica, v Ljubljani, Gosposvetska cesta 1, sledeče: Razmerje glede nakupa smodnika v vrhu lomljenja kamenja in razstreljevanja vobče, se je glasno najnovlje objave pokrajinske uprave v Ljubljani z dne 4. januarja 1924 (Uradni list štev. 4) v toliko razčistilo, da sme o sedaj naprej kupiti smodnik za lomljenje kamenja do 10 kg mesečno in za to potrebne vrvice v oblastveno odobreni prodajalnici vsak polnoleten državljan. Za nakup večjih količin, torej več 10 kg mesečno na osebo, se mora izkazati kupec s posebnim dovolilom političnega ali policijskega oblastva, v čigar okolišju ima svoje redno bivališče. Za ostala raznesila, kakor kapije, dinamon, titanit itd., je treba doprinesiti kupovalcu dovolilo političnega ali policijskega oblastva, v čigar okolišju ima svoje redno bivališče. Brez tega dovolila ne dobi nihče niti najmanjše količine navedenih (Dalje glej v naslednjem stolpcu spodaj)

SIRON · DOMOVINE

PODSENTJURIJ-IZLAKE.

Tu imamo razne organizacije, katerih bi se radi naši liberalci polastili ali bi jih srčno radi pokončali. Posebno se v tem odlikuje g. Bleiweiss, Sokol in orjunece.

Zakaj trgovec g. Bleiweiss tako nasprotuje našemu konzumu? Ali se mu res kmet smili? Zakaj toliko zabavlja in se pritožuje baš zoper nabavno in prodajno zadrugo? Vaše delovanje zoper konzum dokazuje, kako hudo hudo Vam je radi občutne izgube velikih dobičkov in da ne morete več narekovati cen blagu, kakor bi si želeli. Ampak lahko si smejete v pest in se norčujete iz tistih mož na Perhovec in v Podlipovci, katere ste pripravili do tega, da so delali proti konzumu, trgovcu pa v korist. — Radi bi se polastili tudi mlekarske zadruge, da bi potem lažje uničili konzum.

Čudno je tudi to, da on kot zagrizeni Sokol in svobodomiseln liberalcec tako toži, če verne ženske in črni klerikaleci niti komunisti ne kupujejo v Mally-Bleiweissovi prodajalni.

Imamo požarno hrambo. Par liberalceev in spretni »organizator« gosp. Bleiweiss, hoče širiti svoje nauke in ribariti v kalnem, z njo hočejo nadomestiti prosvetno društvo potom iger in sestankov. Ne pozabite! To društvo je in mora biti nepolitično, nestransko, kajti brez pomoči naših ljudi, zamrznete o sv. Jakobu.

Štiri leta se že naši »naprednjaki« in predvsem »neumornopozrtvovalni« gosp. Bleiweiss trudi v potu svojega obraza za Sokola, štiri leta ga že žblje, a na nogo ga ne more spraviti. Ti pač niso na kapitalističnega in brezverskega Sokola.

Pustite politiko g. Bleiweiss, saj ste že preobloženi z delom kot trgovec, gostilničar, lesni trgovec itd.

Hranilne vloge obrestuje naša Lanišnica po 7 in pol odstotka. Zato nalagajte pridno vanjo svoj denar.

raznesil. Posebno se opozarjajo vsi na to, da se na potrdila županstev ne izdajajo nobena razstreljiva.

n V Šmartnem pri Litiji obrestuje Hranilnica in posojilnica navadne vloge po 6½%, večje vloge pa višje po dogovoru.

n Organizist v št. Primož nad Vuzenico ima star tolar, srebrn v velikosti petkronskih srebrnjakov. Letnico ima 1634 s podobno sv. Ruperta, ter napisom Sankt Rupertus Eps. Salisburg. Na drugi strani je podoba Marije z otrokom Jezusom in škofovskim grbom ter napisom: svb. Tvvm. prae. sidvm. eone vg. po robu Eps. Sal. Se: Ap. L. Paris. D. G. Arch. Ako je svar zgodovinske vrednosti ter se kdo izmed zgodovinarjev za to zanima, naj se oglasi pri imenovanem, kateri mu tudi tolar proti majhni odškodnini odstopi.

JEŽICA PRI LJUBLJANI.

Občinski odbor je ob priliki zadnje proračunske seje sklonil, da se bo za kritje občinskih potrebščin v letu 1924 pobirala 200 procentna doklada na državno trošarino od vina, to je 2.80 kron od litra. Pokrajinska uprava pa je ta sklep prvotno zavrnila ter odboru naročila, da sklene vsaj še 40 procentne doklade na direktne davke t. j. na zemljiški, hišni, obrtni itd. Občinski odbor je na ponovni seji na predlog županstva odločno protestiral proti neumestnemu ukrepu pokrajinske uprave ter soglasno sklonil, da vztraja pri svojem prvotnem sklepu in da se naročilu pokrajinske uprave ne ukloni. Doklade na direktne davke so v letu 1924 brez občinskih dovolj visoke. Samo cestne znašajo 150 procentov; k tomu pa pridejo še okrajne in doklade zdravstvenega okrožja. Doklade na alkohol so pa prostovoljne in za posameznika skoro neobčutljive. 2 kroni 80 vinarjev gotovo ni veliko, če upoštevamo, da imajo vse sosedne občine višje. Razen tega je pomisliti, da je pri mnogih ubožnih alkohol kriv, da pridejo na stara leta občini na vrat. Zakaj ne bi tudi nekaj prispevali k občinskim izdatkom? Vse navedene razloge je županstvo sporočilo pokrajinski upravi ter zahtevalo, da ista počira občinski odbor v težnji razbremeniti občano, ne pa mu naročati, naj jih obremeni še z občinskimi dokladami na direktne davke. Veliki župan je sedaj navedene razloge upošteval ter dovolil pobiranje 200 procentnih doklad na državno trošarino od vina.

SE. VID NAD LJUBLJANO.

Občinski proračun za leto 1924. je vlada pretekli teden potrdila. Za tekoče leto se bodo pobirale sledeče občinske doklade: 300 odstotne na direktne davke, 250 odstotne na winino od vina, 25 Din na hl piva, 5 Din na hl šganja, dva Din na liter likerja. Vse to bo donoslo okrog 180.000 Din, katero svoto je občinski odbor sklenil porabiti takole: v pokritje tekočih stroškov za šolo 68.000 Din, za potreščine občinske pisarne in občinskih uslužbencev 21.000 Din, za reveže 20.000 Din, v sklad za zidanje lastne občinske pisarne se bo naložilo 21.000 Din, ostalo se bo porabilo za popravo občinskih potov in za obresti dolga na šolski stavbi. Iz številke občinskega proračuna se razvidita zlasti dve zanimivosti: 1. Kraji šolski svet je po svojem predsedniku Matjanu zahteval za šolske potreščine v tekočem letu kar 170.000 Din; ker pa Matjan občini še ni položil čistih računov, kam in kako je obrnil lunski šolski omikona občinski denar, mu občinski odbor za leto ni dovolil cele zahtevane vsote, temveč le 87.000 Din, od katerih ima naša občina plačati 68.000 Din, ostalo pa občina Zg. Siska. Matjanu ta sklep občinskega odbora ni všeč, tudi mu ni všeč, da občina namerava počasi priti do lastne občinske pisarne. Vseled tega so Matjan in njegovi tovariši Pipan, Košir in Strukelj širiska

iz Guncelj) zoper proračun vložili pritožbo na vlado. Vlada pa je njihovo pritožbo vrгла v koš in potrdila proračun, kakor ga je sklenil občinski odbor. Druga zanimivost — zelo podučljiva: samo doklade na užitnino od vina je naša občina lansko leto od 1. januarja do 27. novembra prejela nekaj nad 88.000 Din. Precej tega denarja je občina porabila v kritje dolga za šolsko stavbo, koliko, bomo povedali, kadar bo zaključen in razglašen občinski proračun za leto 1923. — O b e č n i z b o r h r a n i l n i c e i n p o s o j i l n i c e se je vršil preteklo nedeljo ob precejšnji udeležbi članov in nečlanov. Potrjen je računski zaključek za leto 1923, v načelstvo in nadzorstvo so bili izvoljeni doseđani odborniki. Hranilne vloge so v preteklem letu zrastle za nekaj nad 1.000.000 kron, poleg rentnega bo odslej nadalje tudi invalidski davek plačevala hranilnica sama. Tudi računski zaključek »Čebelice«, t. j. hranilnice za male varčevalce je zelo ugoden; še bolj ugodno pa bo »Čebelica« poslovala, ako bodo stariši otroke pridno navajali, da bodo varčevali in tudi male zneske nalagali v hranilnico oziroma »Čebelico«.

GORA PRI SODRAŽICI.

Slučajno mi je prišla v roke »Domovina«, 3. šte. t. l. Dopisnik zatrjuje, da je več Gornikov sklenilo, opustiti »Domoljub« in naročiti »Domovino«. To je laž! Podpisani plača takoj »Jugoslovanski Matic« desetkrat toliko dinarjev, kolikor jih je prejelo od tega dne upravnistvo »Domovine« od Gornikov, ki so pustili »Domoljub«, pa naročili »Domovino«. Demokratje — narodnjaki! potrudite se! — Obenem bi g. dopisnik rad zvedel za letni zaključek cerkvenega premoženja. On in njegovi somišljeniki naj hodijo v cerkev k maši in pridigi in ne pod lipo, pa bodo natanko vedeli za stanje cerkvenega premoženja. Sicer pa gg. gorniški demokratje, kdaj ste in koliko dali za cerkev? Kadar je ofer, ni nobenega blizu. Skoro bom štir leta na Gori, a še nobenega nisem videl! Kako ste se postavili, ko smo zbirali za zvonove. In še si zdaj drznete trditi, da ste s svojimi žulji kupili zvonove. Da ne zvoni, vam ni prav. Meni je tudi dolgčas po klenkanju. Jaz seveda stavljam, ker če sem tudi samo reven župni upravitelj, zvonil ne bom več. Plačajte cerkvenika, da bo zvonil. Ali niste baš gg. demokratje krivi, da se Gorniki niso mogli pogovoriti. Sicer svetujem vsem, da se obrnete do kočevskega okr. glavarstva in po nekrajinske uprave v Ljubljani. Jaz sem trikrat prošil v Kočevju in enkrat v Ljubljani za konkurenčno obravnavo, toda ni moja krivda, če glavarstvo dopisov ne rešuje! — Vsi občani želijo boljšega dušnega pastirja, piše g. M. P. Imajo prav! Nikdar se nisem imel za svetnika, četudi si upam trditi, da odkar sem duhovnik, svojim faranom nisem dajal pohujšanja. Dajem pa vsem nezadovoljnejšem ponižen svet, da se obrnejo na škofijstvo in ne na »Domovino«, če hočejo dobiti kaj boljšega. Zato vendar dvomim, če more sploh kdo vsem Gornikom, seveda v prvi vrsti gorniškim demokratom ustreči. Pristaviti imam še nekaj o zadnjih državnozbornih volitvah. Domovinin dopisnik et komp. so trosili nad 30 Domovin

teden za tednom zastoj med Gornike in tudi osebno zadosti agitrali! Pa glej ga spaka! Nesreča za demokrate je hotela, da se je dan pred volitvami v Bloke in Sodražico drvil dr. Šusteršičev volilni avtomobil in povsod stresal letake, plakate in svoj časopis! Te tiskovine so prišle v roke tudi gorniškim demokratom. Uspeh ni bil majhen. Se ne v eni uri so ti goreči demokratje postali hudi Šustercijanci, nabijali njegove letake, agitrali zadnji večer neumorno zanj in drugi dan ga tudi skupno volili. Domovina, si zelo ponosna na svoje pristaše?

K. Z.

OSELICA.

V »Domovini« šte. 3 je pod naslovom: Izid občinskih volitev v Oselici poročal nekdo, da sta nastopili samo stranki JDS in SKS, v katerih da so sami naprednjaki. Poroča tudi, da je od 25 občinskih odbornikov dobila JDS 15 in SKS 10. K temu se pripominja tole: 1. JDS kot stranka ni nastopila. Po izjavi g. J. Jezerška tudi ni mogla nastopiti, ker bi ne mogla vsled premajhnega števila pristašev postaviti svoje liste (priče na razpolago). 2. Listo, ki jo »Domovina« imenuje JDS, je nastopila ne kot stranka JDS, temveč kot popolnoma neodvisna gospodarska skupina, pod naslovom »Stara Oselica-Leskovica«. 3. Na listi od te skupine je od 15 odbornikov, ki jih je dobila, 10 odličnih pristašev SLS. Torej o kakih zmagi JDS ne more biti govora.

ADLEŠIČI NA BELOKRANJSKEM.

Dne 9. decembra 1923. se je vršil dobro obiskan shod SLS, na katerem je poročal poslanec Nemačič o političnem položaju. Razgovor je bil tudi o krajevnih potrebah, zlasti o agrarni reformi, s posebnim ozirom na Bukovlje, o napravi mostu v Zuničih, o Tribučki šoli, o zidanju novih in popravi starih cest. Pri vsaki točki se je čutila potreba močne stanovske gospodarske organizacije. Organizacija doseže več kot poedini. Može, ali ne bi bila primerna Kmetška zveza tudi pri nas, kakor jo imajo skoro po vseh krajih Slovenije. Gospod poslanec je izrazil to željo, da bi lažje zvedel za naše potrebe. — Dne 16. decembra 1923 smo na dostojen način praznovali obletnico ustanovitve dekliške Marijine družbe v Adlešičih in sedemstoletnico Frančiškovihih jasic; imeli smo namreč tridnevni sv. misijon. — Matične knjige župnije Adlešiči izkazujejo, da je bil prvi človek krščen v adlešički župni cerkvi Katarina Adlešič, rojena 15. januarja 1791. iz ugledne rodbine Grganove iz Adlešičev št. 20. Kronika dekliške Marijine družbe v Adlešičih pa bo beležila, da je bilo zopet prvo dekle iz ugledne Grganove rodbine iz Adlešičev šte. 20, ki se je preselila v boljše življenje kot prva iz vrst Marijinih deklet. Pokojna je bila Ivana Adlešič, ki je umrla 4. januarja 1924. Bila je načelnica Orlic, svetovalka v dekliški Marijini družbi, vneta cerkvena pevka. Bog ji bodi plačnik. — Dne 9. januarja 1924 se je vršila v Adlešičih v župnišču javna dražba za prekrivanje zvonika in dvakratno barvanje strehe župne cerkve v Adlešičih. Dražbe se je udeležilo šest kleparjev. Delo je bilo preračunjeno na 43 tisoč dinarjev; a zdrazil je Žiga Hanzel, klepar v Metliki, za 25 tisoč dinarjev. Zvonik nosi letnico 1824; zopet lepa stoletnica.

ROVA.

Trinajst mesecev nismo imeli pogreba odraslega mrliča, zato nas je pa nemila smrt tem kruteje udarila: vzela nam je veljavnega gospodarja Antona Urbanija p. d. Osolina, zidarskega mojstra in posestnika v Žičah. Po mučni trebušni bolezni je zaspal v Gospodu dne 22. t. m. Bil je naš zvest somišljenik, član dohodninske cenilne komisije za brdski okraj, nadzornik domače posojilnice, od krajnega šol. sveta, dolga leta obč. svetovalec in do leta 1922 tudi načelnik mlekarne. Trajen spominek si je postavil l. 1918 na fasadi župne cerkve z dvema umetniškima kipoma sv. Kozma in Damjana, ki ju je na njegove stroške v naravni velikosti iz cementa izdelal po osnutkih g. prof. Porente domžalski kipar g. Horvat. Bil je rajnik tudi več sadjerejec in je gojil na svojem zavetnem posestvu celó trto s precejšnjim uspehom. Bog daj dobri duši večni pokoj, njegovim preostalim pa obilo tolažbe!

Z GORE PRI SODRAŽICI.

Domovina je z dne 18. januarja prinesla dopis, v katerem se trdi, da je sklenilo nekaj mož opustiti »Domoljuba« ter naročiti Domovino, da pa to meni ni povolji, da se trudim čim več naročnikov pridobiti za klerikalne liste, in to zato, da bi me pri prihodnjih občinskih volitvah višji gospodje postavili za župana. Vem. g. dopisnikar, da te moja agitacija za Domoljuba zelo peče. Jaz sem agitiral za dobre, ljudem koristne časopise tudi takrat, ko ni bilo občinskih volitev. Ko bi jaz tako hrepenel po županskem stoličku, bi ga bil pa že zdavnaj lahko zasedel. Bil pa sem vedno za to, da pride za župana mož, ki je res mož na svojem mestu. Kar se pa tiče g. poslanca Škulja, naj pa dopisnikar malo nazaj pomisli, koliko je gospod storil za marsikatero Gornika, največ pa že vemo komu.

Vsem zavednim možem, fantom in ženam, kateri še niste obnovili naročnine na »Domoljuba«: storite to kmalu. Ne bojte se tistih 38 Din. Za nas kmete je najboljši »Domoljub«; v njem vse najdeš, samo brati ga je treba. Seveda, če leži na polici še neprerezan, potem nimaš nobene koristi. Tistim par domovinarcom pa svetujem, da naj si rajši naroče Bogoljuba, ker je zanje bolj prikladen kakor pa tista brezverska in surova Domovina. Starši, ne dopuščajte slabih brezverskih časopisov v svoje hiše, da ne pokvarite svojih otrok.

Dopisnikar Domovine naj v prihodnje poroča resnico, ne pa laži in zavijan in naj se podpiše s pravim imenom, ne pa se skrivati za črke M. P. — Anton Lavrič, vulgo Mežnarjev.

ROVTE NAD LOGATCEM.

Veliki župan ljubljanske oblasti je s odlokom z dne 14. jan. 1924, št. 522 razveljavil tukajšnje občinske volitve, ki so se vršile 18. nov. 1923 in odredil, da se imajo vršiti nove obč. volitve.

Ugotovilo se je, da se razglasitev omenjenih obč. volitev ni celotno izvršila na običajnem mestu kakor to zahtevata § 8 in 11 obč. reda, ker se je občinska deska, na koji je bil nabit razglas o volitvah, nahajala samo prvi dan na običajnem mestu t. j. v veži Kmet. društva. Druge dneve raz-

glasitveno dobe se je pa ista nahajala na neobičajnem mestu, t. j. v prodajalni omenjene zadruge. S tem se je kršila javnost razpisanih volitev.

Rovtarji, kdo je zakrivil, da ni prišla 18. nov. pr. l. vaša volja do veljave, ki ste jo tako nedvoumno izrazili. Če je g. župan vedel na dan razglasitve volitev, kje ima vi. eti obč. deska, zakaj jo je skrtil v trgovin: Kmet. društva, kamor res ne spada? Kdo naj torej plača prve in druge obč. volitve, stroške, katerih so se nekateri tako bali?

Pri prihodnjih volitvah boste zopet lahko in še odločneje povedali, da se ne pustite imeti za norca. Kot možje ste govorili prvič in boste tudi drugič, tako da jim ne bojo prav nič pomagali oni slamnati možje, za katere se skriva petorica, ki hoče na liberalno komando iz Logatca strahovati cele Rovte.

HOTEDRSICA.

Z veseljem smo sprejeli novico, da bo zadeva naše državne meje vendar enkrat rešena. Upamo, da bodo Italijani toliko popustili, da bo cela naša katastralna občina zopet skupaj. Po vseh, svoječasno po Italijanih zasadenih obmejnih občinah so se sedaj izvedle občinske volitve. V naši občini se bodo vršile 3. februarja. Zanimanje za nje je precejšnje. Nasprotniki: samostojni, komunisti in stare korenine — liberalci so se topot strnili v enotno fronto, pod ime nekakega »naprednega bloka«. Tako oboženi hočejo napraviti Slov. ljudski stranki smrt pri občinskih volitvah. Volilci! Ko premišlujete in preudarjate, kaj in kam bi volili, Vam kličemo tole: ne gremo za sebe, temveč gremo za stvar. Pokažimo tudi pri občinskih volitvah, da gremo trdno in stanovito s stranko, katere edina se bori in se bo borila za naše koristi in za naše pravice. Pokažimo to, da gremo vedno trdno in neomejano za tem, da dosežemo naš glavni cilj — avtonomijo. Zato pa: Dne 3. februarja vsi na volišče. Naša skrajnica je prva.

IZ SKOCIJANA PRI MOKRONOGU, DOLENJSKO.

V nedeljo 20. prosinca t. l. ob 9. zvečer smo sprejeli na okrašenih vozeh 4 jeklene peve zvonove ob slovesnem zvonjenju in grmečaju topičev. Kakor drugod, tako nam je tudi Skocijancem vzela kruta vojska stare, lepo ubrane bronaste zvonove, od katerih je ostal samo »Florijan«. Pred leti smo dobili dva majhna jeklena zvonova, da smo imeli tri. Pa to zvonjenje je bilo za take velike župnije kakor je skocijanska, vendar preravno. Na prizadevanje g. župnika Anžiča imamo sedaj lepo, mogočno in ubrano zvonjenje: Des, I, as, b. Mislite si, kakšno veselje je vladalo ob sprejemu novih zvonov. — Na novega leta dan so priredili naši vrli igralci v Metelkovem domu igro »Božje Detec«, ki je nad vse lepo izpadla in smo prirediteljem prav hvaležni. V tej dvorani visi nova slika slavnega Skocijancem, afrikanskega misijonarja dr. Ignacija Knobleharja, v naravni velikosti. Še Metelkove slike manjka, oziroma bi se mu spodobilo postaviti dostojen spomenik. Marsikateri kraj nas zavida zaradi take (Dalje glej v naslednjem stolpcu spodaj)

GOSPODAR

DENAR.

d Vrednost denarja na zagrebški borzi dne 29. jan.: lira 3.80, funt šterling 370—371 Din, dolar (ček) Din 87.25—87.40, dolar (denar) Din 86.50, francoski frank Din 4.—, češka krona Din 2.53, avstrijskih 1000 kron Din 1.22, švicarski frank Din 15.12.

g Nov kovani denar. Kakor javljajo nekateri belgrajski listi, namerava državna uprava v kratkem vzeti iz prometa ves papirnat denar po 25 in 50 dinarskih par in jih nadomestiti s kovanim drobižem, sličnim drobizu pred vojno.

g Vojna odškodnina Nemčije Jugoslaviji. Od 1. maja 1921 do konca novembra 1923 je prejela naša država na račun vojne odškodnine za 260 milijonov vlatih mark, od teh samo v novembru za 4 milijone 604 tisoč 320 zlatih mark. (Zlata marka je vredna okoli 20 Din.)

g Denarna kriza v Rumuniji je vedno večja. Pomanjkanje gotovine je toliko, da pošta čisto po več tednov ne more izplačati dospelih nakaznic. Obrestna mera v privatnem denarnem prometu je zaradi tega dnevno večja.

ZIVINA.

g Maribor, dne 25. januarja 1924. Na današnji svinjski sejm so prignali 60 svinj. Cene: 3 do 6 mesecev stari prasci, komad 650 do 800 Din, 5 do 7 mesecev stari, komad 1250 do 1375 Din, 8 do 10 mesecev,

slavnih rojakov, kakor sta naša rojaka, Knoblehar in Metelko. Zadnji čas je, da Skocijan postavi tudi slavnemu Metelkotu, vsaj kakšno spominsko ploščo, če ne drugje, vsaj v cerkvi. — Dne 14. t. m. se je poročila vrta cerkvena pevka pč. Teresija Andrejčič iz Bregane s Fricom Marjetič iz Zloganske gore. Mlademu paru obilo sreče in božjega blagoslova!

PLANINA PRI BAKOVU.

Naša občina je po dosedanjih začasni državni loško-jugoslovanski meji prde razkosana. Kakor že prej skoro nešteto krat tako je tudi sedaj, ko je naša vlada sklenila končno veljavni sporazum z Lubi in gre za res, storil tukajšnji krajevni odbor Slovenske ljudske stranke in županstvo vse potrebno, da reši občinski kataster in tako gospodarske uničenje občanov prepreči. Storili so se potrebni koraki v Belgradu, pri Jugoslovanskemu klubu oziroma pri centralni vladi in pri razmejnitveni komisiji. Dobili smo od povsod najboljša zagotovila. Sedaj hrepenišče čakamo rešitve iz dosedanjega triletnega skrajno težkega položaja. — Naše izobraževalno društvo je v nedeljo dne 20. januarja prvič letos nastopilo. Igralci so igrali dr. Krekove »Tri sestrec in beljivi prikaz« Kmet in avtomat »naravnost izborno. Udeležba naravnost presenetljiva. Dvorana popolnoma zasedena. Čujema, da nas naši vrli igralci in igralkice, (nekateri se ob tej priliki prvič nastopili, posebno kurtje) zopet kmalu presenetijo s posebno predpustno zabavo. Bog živil!

komad 1500 do 1625 Din, eno leto, komad 1750 do 1900 Din. En kilogram žive teže 22 do 25 Din.

g Za povzdigo živinoreje se bo vršila na pobudo poljedelskega ministra meseca februarja posebna konferenca strokovnjakov. Konferenca se bo pečala zlasti z našo konjerejo.

CENE.

g Draginja. »Jugoslovanski Lloyd« prinaša zanimivo razpredelnico, kako so rasle cene živežnim potrebščinam v letu 1923 in kakšno je razmerje do cen v letu 1914.

Primerjajmo! Vzemimo, da je stal kruh l. 1914 100 enot. Januarja 1923 je stal kruh 2330 enot, oktobra pa 2000; moka v januarju 2660, oktobra 2333; govedina januarja 1666, oktobra 1500 enot; svinjina januarja 2000, oktobra 2285; slanina januarja 2250, oktobra 3437; mast januarja 2168, oktobra 2070; mleko januarja in oktobra 1666; maslo januarja 4000, oktobra 250; krompir januarja 3000, oktobra 1333; jajca januarja 1600, oktobra 2200; sladkor januarja 2083, oktobra 1666; drva januarja 2000, oktobra 1883. Povprečna skupna takoimenovana indeksna številka življenjskih potrebščin je znašala meseca januarja 1923 2189 enot. V tem mesecu je bil torej živež 21.89 krat, to je skoro 22 krat dražji od leta 1914, februarja 21.10 krat dražji, marca 22.59 krat dražji, aprila 22.50 krat dražji, julija 21.47 krat dražji, avgusta 21.48 krat dražji, septembra 21.65 krat dražji, oktobra 22.64 krat dražji. Če pa pogledamo dolar, vidimo, da se je v teh mesecih zmanjšala njegova vrednost z 6.25 odstotkov, cene pa so narasle za 3.5 odstotka. Oktobra 1923 so bile cene z ozirom na razmerje dinarja do dolarja za 10.5 odstotka višje nego januarja. Kadar se je pri nas dvignil dolar, so cene vedno takoj poskočile, če se je pa dvignil dinar, so cene zelo počasi padle. Na koncu naj še omenimo, da so cene v mesecih in sicer avgust, september in oktober, ko je bil naš izvoz vedno večji in je dinar pridobival na vrednosti, vseeno rasle. Danes pa so cene življenjskim potrebščinam nad svetovnimi cenami, kar se ne bo moglo dolgo držati.

g Vinske cene so se zadnji čas ucvrstile, deloma celo porasle. Izvoz je skoro popolnoma nemogoč. Cene so sledeče: Slaba kmetijska hrvaška vina 3 do 8.25 Din za liter, boljše (8 do 9%-na) 3.50—5. Dalmatinska, zlasti črna vina so že skoro popolnoma razprodana. Bela kmetijska vina iz Belo Crkve in Vrčca 4.50, kakovost je izborna. Letošnji Otelo v Bački in Banatu (12 do 14 stopinj) ugaja radi izborne kakovosti zlasti za izvoz in stane 4 do 4.75. Značilno je, da se lansko leto kupovali Italijani naša dalmatinska črna vina in jih uvažali kot italijansko vino preko Trsta v Avstrijo.

g Cene krmi v Zagrebu. Seno 75 do 125 Din, otava 125 do 150 Din, detelja 125

do 137.50 Din, slama 75 do 100 Din za 100 kilogramov.

g **Gospodarska zveza** notira sledeče cene: Semena: Domača detelja, plombirana po Din 27.—. Lucerna ali nemška detelja, plombirana po Din 23.—. Rdeča inkarnatka po Din 25.—. Semenska pesa »Eckendorfer« po Din 36.—. Semenska pesa »Mamuth« po Din 32.—. Italijanska ljujlika po Din 26.—. Angleška ljujlika po Din 14.—. Nemška ljujlika po Din 14.—. Mačji rep po Din 25.—.

g **Gnojila**: Superfosfat rodniški 16% po Din 165.—. Superfosfat kostni po Din 260.—, 18 do 20%. Razklejana, bela kostna moka 30—32% po Din 250.—. Tomaževa žlindra 18% po Din 160.—. Kalijeva sol 40 do 42% po Din 150.—. Kajnit 12 do 14% po Din 80.—.

g **Krmila**: Lanene tropine po Din 4.50 za kg. Orehove tropine po Din 3.50 za kg. Klajno apno po Din 4.— pri manjšem odjemu Din 6.—.

g **Vinogradniške in kmetijske potrebščine**: Drevesne škropilnice bakrene po Din 400.—. Modra galica po Din 11.—. Zveplo, dvojno rafinirano po Din 4.—. Trierji »žitni čistilniki« t. Heid Din 2.900 znamke IA. Trierji »žitni čistilniki« t. Heid Din 2.800 znamke IB. Mlatilnice na gepeljni pogon s siti in tresali Din 6.500. Mlatilnice na ročni in gep. pogon po Din 4.000. Gepelji na 36 obr. Din 4.500, na 24 obr. Din 4.000.

Poleg tega so na razpolago vsakovrstni poljedelski stroji kakor: čistilniki (pajtelni), plugi, poljedelske in travniške brane, kose in brusilice, vodne žage, brzoparilniki, kovani žebliji, gnojnične sesalke, cevi, tehtnice itd.

DAVKI.

20.000 KRON.

Po trdem boju so naši poslanci dosegli, da se obstoječi minimum (najmanjši obdavčljivi dohodek) za dohodninski davek od 10.000 kron zviša na 20.000 kron. Finančni minister je to na pritisk našega poslanca priznal samo za Slovenijo in Dalmacijo, za druge kraje v državi pa ostane svota 10.000 kron. Seveda je to sedaj šele sprejeto v finančnem odboru, kjer je Pusejnikov predlog dobil večino. Sedaj mora sprejeti ta predlog narodna skupščina.

IZVOZ IN UVOZ.

g **Uvoz vinske trte v našo državo**. Generalna direkcija carin je izdala te dni stroge navedbe carinaricam, da uvoz vinske trte v našo državo oproščajo vseh državnih in občinskih dajatev. Odobrenje za svobodni uvoz vinske trte daje samo ministarstvo za poljedelstvo in vode. Uvoz vinske trte, ki ne uspeva v naših krajih, ni dovoljen.

g **Predpisi za izvoz konj v Avstrijo**. Za uvoz konj v Avstrijo je potrebno posebno dovoljenje. Konji morajo biti utovorjeni tako, da ostane desna stran vagona prosta ter morajo biti ločeni med seboj z deskami, da morejo avstrijski veterinarji preiskati tvojene konje.

g **Uvoz in uvoz svinj Madžarski**. Madžarska vlada je dovolila za januar izvoz 8000 svinj. Madžarski tovarnarji salamo pa

so sklenili uvoziti za svoje industrije 20 tisoč svinj iz Jugoslavije.

RAZNO.

g **Tuja vina v Avstriji**. Po poročilih listov je bil sklenjen med Avstrijo in Mažarsko dogovor za uvoz 100 tisoč hl vina iz Mažarske v Avstrijo. Iste ugodnosti pri plačevanju carine kakor mažarska vina imajo tudi italijanska. Dočim ostale države tako zasiguravajo svojemu vinu izvoz v Avstrijo, se naša država nič ne briga, da bi spravila ogromno količino vina, ki se nahaja v naši državi, v inozemstvo in tako odpomogla krizi vinogradništva.

g **Vprašanje dr. Hohnjeca o izvozu vina**. Na seji narodne skupščine dne 26. januarja je minister za trgovino odgovarjal na vprašanje poslanca dr. Hohnjeca zaradi izvoza vina iz Slovenije v Avstrijo. Poslanec dr. Hohnjec je opozoril na to, da bi se morala sprejeti v trgovsko pogodbo z Avstrijo tozadevna določila. Omenil je strahovito vinsko krizo v vseh vinorodnih krajih cele države. Vse države, kjer se pride luže vino, so pa skrbele, da se izvoz vina zagotovi v trgovskih pogodbah, samo naša država se za to ni brigala. Avstrija je z Ogrsko in z Italijo sklenila jako ugodne pogodbe. Zato zahtevamo tudi mi od vlade, da skrbi za naše vinogradnike in za izvoz agrarnih produktov, ker smo agrarna država. Govornik vpraša, zakaj v tisto komisijo, ki se je pogajala z Avstrijo, ni bil izvoljen noben Slovenec in noben Hrvat. Enkrat je minister sicer že rekel, da to ne gre, da bi bili v te komisije, ki se pogajajo z nekdanjimi sovražnimi državami, izvoljeni nekdanji pripadniki teh držav, ker bi to škodovalo avtoriteti komisij. S tisto izjavo se je g. minister korenito osmešil pred celo Evropo. Kotlikor je poslancu znano, doslej sploh še nikdar ni bil v nobeni komisiji noben Hrvat in Slovenec in zato je čudno, na podlagi katerih izkušenj se je mogel g. minister povzpeti do tako gorostasne trditve. (Medklic: Trumbić Rapallo!) Poslanec dr. Hohnjec: Pogodbo v Rapallu sta sklenila Vesnić in Stojadinović. A tudi če bi to bilo res, kako bi mogla potem n. pr. Masaryk in Beneš zastopati svojo državo pri sklepanju mednarodnih pogodb? Ali bi se morali Čehi potem obračati po izvedence v Beograd, ki so baš sedaj s svojim sporazumom z Italijo pokazali, kaj za znajo? Na tem sporazumu ni sodeloval noben Hrvat in noben Slovenec, in baš ta sporazum kaže vso sposobnost Beograda. Minister Kojić je kljub temu vztrajal na svojem stališču. Za svoja izvajanja je žel dr. Hohnjec od cele opozicije burno odobravanje.

g **Kletarski tečaj za Grmu**. V dneh 23. do 25. se je vršil pri drž. kmetijski šoli na Grmu, pod vodstvom ravnatelja B. Skraličkega in s sodelovanjem strokovnega učitelja Fr. Simončiča trodnevni kletarski tečaj, ki je bil prav dobro obiskan. Poleg treh domačih učencev II. letnika zimske šole se je tečaja udeležilo 31 zunanjih udeležencev. Videti je, da vlada za to važno gospodarsko panogo živo zanimanje. Posebno razveseljivo je, da so se začeli tudi Belokranjci zanimati za umano kletarstvo, ki je še posebno za Belokraško velikega pomena.

g **IV. Ljubljanski velesejem** se bo vršil letos od 15. do 25. avgusta.

g **Regulacija naših voda**. Pred dobrim tednom se je vršila v Beogradu konferenca inspektorjev, ki so sklenili z ozirom na razdelitev pokrajnih razpust generalnih inšpekcij voda in namesto njih ustanovitev vodnotehniških oddelkov. Razpravljali so o vsaki pokrajini, kaj je treba ukreniti. Glede Slovenije so sklenili, naj se prične z izdelavo potrebnih načrtov za osušenje ljubljanskega barja. Istotako naj se regulirajo reke Kamniška Bistrica, Sava in Ljubljana. Obenem naj se pričnejo dela na 7 velikih nasipnih napravah preko Save v svrhu dvignjenja vodnega nivoja za zavarovanje ljubljanskega vodovoda. Na koncu je konferenca z obžalovanjem ugotovila, da posvečajo merodajni činitelji tem zadevam premalo pozornosti in ne dovolijo potrebnih kreditov, radi česar se lani mnogo tedel ni moglo izvršiti.

g **Kmetijske šole v naši državi**. V naši državi imamo precejšnje število kmetijskih šol; proračun nam kaže, koliko da država za te šole na razpolago, kakor tudi, kako se vrši gospodarstvo na teh šolah, oziroma na posestvih, ki so spojena s temi šolami in v koliko se te šole same vzdržujejo. V Srbiji obstoji srednja kmet. šola v Valjevu, katere stroški so proračunjeni z 1 milijon 191.661 dinarjev, nadalje nižje kmet. šole v Kraljevem, Bukovem, Sapcu, Valjevu, Čupriji, Bitolju in Aleksincu s proračunjenimi stroški 5.851.753 dinarjev ter specialne šole v Aleksandrovcu, Vranju in Užicah s proračunjenimi stroški 1.173.720 dinarjev. Dočim znašajo stroški nad 8 milijonov dinarjev, znašajo dohodki teh šol komaj 265.650 Din. Stroški kmetijske šole v Črni gori znašajo 488.961 Din, dohodkov ni. V Bosni se snuje v Banjaluki nova kmet. šola, za katero je določen kredit v znesku 1.000.100 Din. Za kmet. šole v Sloveniji (srednja kmet. šola v Mariboru, vinarska in sadjarska šola v Mariboru, kmet. šola na Grmu, kmet. šola v St. Juriju ob južni železnici) znašajo stroški 2.268.785 dinarjev, dohodki pa 1.597.840 Din in sicer dohodki vinarske in sadjarske šole v Mariboru 682.990 Din, kmet. šole na Grmu 618.750 Din, kmet. šole v St. Juriju ob južni železnici 296.100 Din. V Vojvodini obstoje nižje kmet. šole v Adi in Vršču, za katere znašajo stroški 1.404.490 Din, dohodki pa 70.500 dinarjev, ter vinarska šola v Novem sadu s proračunjenimi stroški 588.440 dinarjev brez vseh dohodkov.

Prispevamo vsem rodbinam Kollnske celine izvrstien pridanek za kavo.

SLABOST? SLABO SPANJE? Nervoznost? Neveselje do dela? Ali se večkrat pojavljajo različne bolezni? Dober prijatelj v takih slabih dneh je prvi Fellerjev Elmsöld! Dobre sluzi za umivanje in obloge, ravno tako kot kozmetikum za usta, glavo, kožo! Močnejši, izdatnejši in bolj delujoči kakor francosko španjel! S pakovanjem in poštnino 3 dvojnate ali 1 specialna steklenica 24 dinarjev; 36 dvojnateh ali 12 specialnih steklenic 214 dinarjev in 10% doplatka razpošiljnih letnarar KUGEN V. FELLER, STUBICA DONJA, Elmsöld št. 16, Hrvatske. 7722

NAPRODAJ vinogradno posestvo, okroglo peč orolov; vinograda je čez 2 orala, zraven lepo zidano gospodar. posestje, z govejmi in svinjskim hlevom, sadonosnik in dve navi. — Na razpolago tudi samo vinograd ali karkoli. Oglasiti se je pri lastniku Josipu Pristovniku, Črešnjeve št. 7, Vojnik pri Celju. — Skupna cena 125.699 dinarjev.

GOSPODINJA

NEKAJ PREIZKUŠENIH PRAKTIČNIH NASVETOV.

Mokrih čevljev nikoli ne postavljaj na podplate na peč, da bi se posušili. Umevno je, da se je ravno v podplatih nabralo največ mokrote, ki, če čevlji stoje na podplatih, ne more izhlapati. Obesi pa mokre čevlje blizu peči ali tudi sicer na zračnem kraju, zelo dobro tudi na prepih, da pride zrak od vseh strani do njih. Sušenje čevljev na peči ali štedilniku je pa tudi sicer za čevlje lahko škodljivo, ker je prevročje. Vročina, ki je ne prenese roka, je tudi za čevlje prehuda.

Škatlja od kreme za čevlje, zlasti nova, se včasih na noben način ne da odpreti. Temu odpomoreš takole: Postavi škatljo po robu na tla, položi na rob na lahno nogo in povaljaj škatljo na lahno parkrat semintje. Zdaj se rada odpre in se ji tudi pokrov prav nič ne skrivi, kar je zelo važno pri novejših črnilih za čevlje, ki se tako hitro posuše in potem niso več za rabo. V tem slučaju si lahko pomagaš s tem, da kaneš v škatljo par kapljic mleka in dobro zmešaš. Mleko zmeha črnilo in ga lahko porabiš do zadnjega.

Madež na poliranem pohištvu, ki so nastali zaradi neprevidnega postavljanja mokrih kozarcev in druge posode, moreš odpraviti dokler so še sveži s tem, da jih pomazeš z nekoliko pomočenim pepelom od cigare, zdrgneš z gladko plitovino (zamaškom), pustiš ta pepel ležati par minut, potem pa drgneš v okrogli smeri s kosčkom mehkega usnja ali krpicco svile. — Zelo dobro sredstvo za odpravo takih madežev je tudi mešanica soli in jedilnega olja, s katero namažeš madež, pustiš na njem ležati kako uro, potem pa odrgneš z mehkim usnjem ali staro svilo.

Nele in vilice, ki so se sneli iz ročev zaradi predolgega ležanja v vroči vodi, lahko zopet trdno nasadiš, če razgreješ v železni žlici (na sveči ali svetilki) galunovega praška, da teča in ga vliješ v votel roč, za ujim pa prav hitro porineš izravnane vilice ali nož v roč in pustiš potem kakih 24 ur čisto pri miru, da se strdi.

Prilajene (prismojene, prižgane) jedi lahko precej boljše in jih napraviš vsaj užitne, ako hitro vzameš lonec, v katerem se kuhajo, od ognja in ga postaviš v večji lonec, ki je poln mrzle vode, ga pokriješ z mokro, čisto ruto tako, da se vogli pomakajo v vodo. Tako naj stoji kakih 10 minut, potem pa pretresi jed v drug lonec in če pokusiš, opaziš, da se zažgan okus komaj še pozna. — Ako se ti prismoji mleko, pomoči pokrovko, krožnik ali skledo v mrzlo vodo in povezni na mleko. To ponavljaj 8 do 10 krat. Ako poduhaš pokrovko, čutiš, da se nje prime ves duh po zažganem, voda ga oplahne, ko vnovič povezneš na mleko, potegne zopet duh nase in to se ponavlja, da nima pokrovka in seveda tudi ne mleko nobenega duha več.

Ako si po nesreči presolila kako jed, oluplji en krompir ali dva, razreži v kose in

deni za nekaj časa kuhaj v zasoljeno jed. Preden daš jed na mizo, vzemi kose krompirja ven, pokusi enega in boš čutila, kako zelo je slan. Jed pa je izgubila oster slan okus.

Šipe na oknih se zelo lepo osnažijo, ako pomočiš cunjo z nekaj kapljicami petroleja, obrišeš z njo s šipe vso umazanost in nato obrišeš še s čisto cunjo. Na ta način snaži tudi stenske podobe. Nikoli pa ne z v vodi namočeno cunjo, ker mokrota škoduje okvirjem.

Koscev pralnega mila, ki so postali že tako majhni, da jih ne moreš pri rabi več držati v roki, ne vrzi proč. Spravljaj jih v lonec in ko je ta že skoro poln, zalij nekoliko z vodo, postavi blizu ognja ali na kraj štedilnika in pusti, da se počasi zmeha in razpusti. To mažo, ki je nastala, lahko rabiš za snaženje (ribanje) tal, posebno kuhinjske in lesene posode. Posebno izdatna je, ako namažeš z njo pri namočenem perilu posebno zamazana mesta n. pr. ovratnike in zapestnike pri srajcah, otroško perilo in drugo, zviješ skupaj in pustiš ležati čez noč. To milo vso to umazanost obje, ti si prihraniš časa in truda, varuješ pa tudi perilo, ker ga ne drgneš toliko.

Marsikatera naših gospodinj si je nabavila znani ročaj stroj za rezanje mesa, da ga ni treba izposojevati od mesarja ali pa klavca, ki ga sam zelo rabi zdaj ob času kolin. Potem ga pa navadno osnaži in shrani do drugega leta. Vendar ga pa more prav s pridom rabiti preko celega leta zlasti ona gospodinja, ki ima večje gospodinjstvo, gostilno ali ob sejmeih in o podobnih časih. Porabi ga lahko za rezanje mesa za zrezke, ker ji prihrani mnogo časa in tudi bolje zreže kot okrogli kuhinjski nož. Rabi ga tudi lahko za pripravljajanje drobtin iz suhega kruha ali žemelj, pa tudi za rezanje čebule, kadar jo rabi v večji množini. Zelo dobro ji služi tudi za trenje kuhanega krompirja. Kako rahli in mehki so krompirjevi emoki, če jo bil krompir strt s strojem prav lepo enakomerno. Tudi razne prikuhe, katere moraš dolgo časa sekjati z okroglim nožem, lahko zrežeš s tem strojem. Posebno korist pa imaš pri rezanju surove slanine ali sala s strojem, ko ne ostane skoro nič ocvirkov, ampak se vse stopi v maščobo, ko pa ostane, če režeš z nožem na kocke, skoro četrtina ocvirkov. — Tudi ocvirke, ki jih rabiš za priljubljen »špehovko«, zreži prej s strojem, ker se potem razdele lepo enakomerno. Prav tako lahko zrežeš s strojem ostalo meso za polpice, kakor tudi za razne mesne omake. Za marsikatero podobno porabo pa ga gospodinja lahko še sama poskusi in nam poroča, da se tudi me druge okoristimo z njeno iznajdbo. Po porabi pa je treba stroj kakor vsako drugo kuhinjsko orodje takoj osnažiti, da se odpadki ne prisuše in ne zarjavi. Razdrtega dobro posuši, potem še dobro zbrisi. Dobro je, ako shraniš razdrtega, posamezne dele zavite v svilen papir,

da se ne napravi rja zaradi morebitne vlage, ki je še ostala na njem.*

OZEBLINE.

Pri letošnji dolgotrajni in hudi zimi jih je mnogo, ki zelo trpe na ozeblinah. Domače, neškodljivo, a res uspešno sredstvo zoper te bolečine je sledeče: Ko te zvečer prično boleti ozebla mesta, namoči platneno krpo v spirit in deni ta obkladek na ozeblo mesto. Ko čutiš, da se je osušil, namoči iznova in to večkrat, kolikor imaš pač časa. Po par dnevih bolečine izginejo. Seveda pa ne smeš devati takih obkladkov na odprte ozeblinae, ker bi zelo peklo. — Opozarjam pa te, da teh obkladkov ne pripravljaj ob odprti luči ali ognju, ker se spirit rad vname. — Sicer pa je to sredstvo res preizkušeno dobro.

KUHINJA.

Pustni krofl. Vlij v skledo $\frac{1}{2}$ litra mlačnega mleka, ga osoli, prideni 6 dkg sladkorja in 6 dkg surovega masla; ko se razpusti maslo, prideni žlico ruma, dva rumenjaka in eno jajce, vse dobro zmešaj in prideni pripravljeno kvas, ki si ga napravila iz 4 dkg drože, par žlic mlačnega mleka in žličico sladkorja, v to zmešaj $1\frac{1}{2}$ litra ali $\frac{3}{4}$ kg moke. Vse narahlo zmešaj in stepaj vsaj $\frac{1}{4}$ uro. Potem potresi po vrhu nekoliko z moko, s prtičem pokrij in postavi na gorko, da vzide. Vzhajano testo potresi na z moko potreseno desko, ga rahlo razvaljaj za pol prsta na debelo (ali ga kar z rokami enakomerno razvleci) in izreži z okroglim obodcem hlebčka. Na polovico hlebčkov deni v sredo za lešnik mezge (zolzen), z drugo polovico jih pa pokrivaj, in sicer tako, da pritisneš tisto stran, ki je bila prej zgoraj, k nadevu. Ob kraju kroginkrog sišni rahlo s prsti, da se hlebčka sprimeta. Zdaj izreži še z manjšim obodcem. Pokladaj na gorek, z moko potresen prtič tako, da so dva prsta vsak-sobi in postavi na topel kraj, a ne prevroč prostor, da vzhajajo. Medtem deni v kozo masti in masla vsakega pol (ali same masti), raztopljene naj bo masti za dva prsta visoko; ko je mast vroča, jo postavi v stran ter pokladaj vzhajane krofe tako, da je zgornja stran krofa najprej v masti. Ne devaj jih preveč nsenkrat, ker se narastejo. Ko jih deneš v kozo, jih pokrij, da se nekoliko vzdignejo in od spodaj zarumene. Kadar so bledorumeni, jih obrni in več ne pokrivaj; ko se še na drugi strani zarumenijo, jih poberi z lopatico in jih pokladaj na z belim papirjem pogrnjeno rešeto, da se oltečejo. Potresi jih dobro z vaniljevimi sladkorjem in postavi gorke na mizo.

Prodaj gepelj in mlatilnico

na jermen, oboje še dobro ohranjeno, v bližini Ljubljane. Naslov v upravi lista pod številko 516.

PRODA SE LEPO POSESTVO

blizu Mokronoga, 20 minut od postaje Mokronog — Bistrica, obstoječe z vsem gospodarskim poslopjem, sadonosnim vrtno z že obsejanimi njivami 5 oralov, 6 oralov lepo zaraščenega gozdar 3 orale travnika, pašnik, ena parcela zapuščenega vinograda, vse zavea gospodarskega poslopja, voda zraven; kupec lahko nastopi takoj. Poleve se pri ANTON BULC — MOKRONOG. 521

IZOBRAZBI

Navzdol.

Ni dvoma, da so tudi v Jugoslaviji na delu tajne sile, ki imajo svoje kотиšče v framasonski (prostozidarski) organizaciji. Framasonstvo izvršuje svoje načrte, ki vsebujejo predvsem boj proti Cerkvi in krščanstvu, kolikor mogoče tajno, zvito in le polagoma, korak za korakom, da se ne zbudi prevelika pozornost. Razkristjanjenje šolstva in zakona — ter s tem razkristjanjenje človeške družbe, to je eden glavnih ciljev prostozidarskih družb, ki imajo svoje podružnice tudi v glavnih mestih Jugoslavije. V kratkem bo prišlo na dnevni red belgrajske skupščine vprašanje reforme (preuredbe) našega šolstva. Osnutki so taki, da že kažejo — in sicer nič preveč prikrito — oet proti krščanskemu nauku v šoli. Na ljudske šole naj bi — po omenjenem osnutku — ne imel več dostopa duhovnik. Veronauk bi zaenkrat milostno še pustili v šolah nižjih vrst; a učili naj bi ga svetni učitelji. Tako se bere v načrtu, ki ga bodo predložili poslanecem. In zdaj, ko je na vrsti redukcija (črtanje) uradnikov, kolikor jih je preveč, so doli v Belgradu kar čez noč črtali tudi veroučitelje na osnovnih šolah, da bi tako napravili pot novi reformi šol. Tu se vidi, kaj bi rad izvršil centralizem. Našo krščansko mladino naj bi po sodbi centralistov učili verskih resnic, božjega razodenja in krščanskega življenja učitelji — pa brez ozira na to, če so sami verni ali ne; če so sposobni ali ne; če znajo, ali ne znajo; če hodijo k maši in k sv. zakramentom, ali ne. Kakšna verskonravna vzgoja bi bila tam, kjer služi učitelj, ki je strasten sokol, zakrknjen brezverec, surov orjunaš! Kaj bi bilo z otroki, če bi jih učil krščanski nauk učitelj, ki se cerkve bolj boji, kot vrag kriza! Gorje naši mladini in slovenskemu ljudstvu, če bi do tega prišlo!

Ze tako vidimo in skušamo, kako težko je ohranjovati mladino na tiru poštenosti in v mejah dostojnega krščanskega življenja, ko je toliko javnega pohujšanja in toliko nevarnih prilik in brezvestnega časopisja, kjer se uničuje seme zdravih nauk in krščanskih čednosti. Kaj bi pa bile potem, če bi zavladale žalostne šolske razmere, ki si jih žele framasonski navdahnjeni oboževalci centralizma!

Ali ne beremo že zljaj, kako se pogreza mladina ob navstveno razdrapani človeški družbi v mestih v mlakužo nepravnosti in celo v najhujše zločine umorov ter samoumrov. Te dni smo čitali, da se je v Zemunu ustrelil 17 letni srednješolec Gjuro Sedlar, »ker se mu je izneverila izvoljenka«; istotako 17 letna dijakinja Zora. V ljubljanskih zaporih dela pokoro mlad dijak, ki mu je porota odmerila 8 let težke ječe, ker je pred štiri-

rimi leti bil zastrupil tovariša dijaka. Pri preiskavi je nesrečni morilec izjavil, da je zanemarjal sv. mašo in da je rad prebiral slabe knjige. V Zagrebu je bil pred tednom obsojen mladoletni zločinec Hrvoj Paskijević, srednješolski dijak, sin bogate rodbine, ki je v dobi 18. let premišljeno, preračunjeno nedaleč od Zagreba umoril dva imovita človeka Jeličiča in Kanajeta. Denar umorjenih je zločinec pograbil in v zloglasnem društvu zapravljal. Pred sodiščem je ta ničvredno hladnokrvno izjavil: »Ne verujem v Boga, kakor mnogo drugih ne; pri veronauku v šoli sem najraje spal.« Ko se ga pritrali na lice umora, je pušil cigareto in se posmehoval. Preiskava je dognala, da je imel ta mladič po letih, a starec po zločinstvu, namen vlomiti tudi v neko banko in v cerkev sv. Blaža v Zagrebu itd.

Kdo je kriv? Kje iskati vzroka? O, če bi iztirali iz šol duhovnika, odpravili verskonravno vzgojo, ki so zanjo poklicani v prvi vrsti služabniki svete Cerkve, o potem bodimo pripravljene, da se bodo vrata takim in podobnim zločinom odprla na stečaj!

»Ko bi bil imel obsojeni Paskijević od zgodnje mladosti skrbno domačo odgojo in red; ko bi bil vzgojen že v domači hiši v ljubezni in strahu božjem; ko bi bili doma pazili, s kom se družijo, s kom občuje, kaj čita, kam zahaja zvečer itd.; kratka: ko bi ga bili pravilno vzgajali, bi ta mladič ne bil tako daleč zabredel.« (»Katol. list«, 1923, št. 52.)

Kjer je v rodni hiši površnost in vzgojna brezbriznost, kjer ni verske podlage in verskega življenja, tam seveda tudi šola ne more vsega popraviti, pa naj bo tudi najboljša, pa naj tam uči in vzgaja najboljši duhovnik. Kaj pa naj pričakujemo od šole, če bi tam »vzgajali« in učili veronauk učitelji, kakršnih je — žal — tudi med slovenskimi le preveč, ki nimajo ne čuta, ne smisla, ne umevanja, ne veselja na verske stvari, za najvažnejši nauk! Vsa čast poštenemu učiteljstvu; a vrste vernih, zglednih učiteljev in učitelji se krčijo čedalje bolj.

Slovenski starši kar najodločneje in z vsem poudarkom odklanjamo načrt »olčkih prekuceh«, ki bi radi odrinili duhovnike iz šol ter urepali slovenski mladini pravo krščansko odgojo. Božje nauke so in bodo učile tiste posvečene osebe, ki jih je poklical sam božji Prijatelj otrok, ko jim je naročil: »Pojdite in učite...!«

Krajše navedbe za sestavo napovedi za dohodnino.

(Konec.)

22. Kako se sestavi podroben račun prejemkov in stroškov iz trgovine in obrti? Dohodek iz trgovine in obrti se preračun nastopno:

Prejemki:

a) za trgovska ali obrtna opravila prejeti honorarji, provizije, obresti in druge dajatve;

b) dosežena cena za vse proti gotovini ali na kredit prodano blago in izdelke;

c) denarna vrednost vseh iz lastnega obrata porabljenih izdelkov in blaga za davčnega zavezanca, njegove svojce in pose, ako se ne uporabljajo v obratu;

č) denarna vrednost zaloge na blagu in izdelkih dne 31. decembra 1923.

Stroški:

a) stroški za vzdrževanje in obnovitev obratu službe poslopij in drugačnih naprav, kakor tudi stroški za vzdrževanje in spopolnjevanje živega in mrtvega inventarja;

b) primeren odstotni znesek za obrabo poslopij, strojev, orodja itd.

c) stroški zavarovanja predmetov, naštetih pod a);

č) zakupnina in najemnina zemljišč, poslopij, orodja in pravice, ki se vzamejo v zakup ali najem, da se izvršuje obrt;

d) stroški kurjave in razsvetljave v obratu — ne pa tudi v stanovanju davčnega zavezanca;

e) stroški za nabavo surovin, blaga in sploh materiala, ki se potrebuje za obrat;

f) plače, oziroma mezde v poslovnem obratu zaposlenih nameščenecov, poslov itd. vštevši za nje plačane davke in prispevke za bolniško in starostno zavarovanje;

g) posredne davščine (kolki, trošarjina, carina itd.);

h) denarna vrednost blaga po stanju dne 1. januarja 1923.

Poleg teh stroškov se smejo odšteti še odbitki, navedeni pod št. 18.

23. Kdaj ni potrebno, da se v podrobnem računu vpošteva vrednost zalog začetkom in koncem leta 1923? V podrobnem računu ni potreba upoštevati denarne vrednosti zalog, ako se dotičnemu obratu po navadi količina zaloge koncem leta bistveno ne izpreminjava, to je ako je zaloge običajno koncem vsakega leta enako velika.

To ne velja le za trgovce in obrtnike, ampak tudi za zemljiške posestnike.

24. Ali je tudi davčni zavezanec, ki nima nikakih zapiskov o prejemkih in stroških dolžan podati na zahtevo davčnega okrajnega oblasti podrobni račun? Davčni zavezanec je dolžan podati podrobni račun tudi, ako nima nikakih zapiskov in tudi po zakonu ni zavezan voditi knjig. Davčni zavezanec mora v takem primeru podati podrobni račun bodisi iz spomina ali na podlagi drugih pripomočkov. Ako ne poda podrobnega računa, se smatra, da odklajuje pojasnilo.

25. Kako si more davčni zavezanec olajšati sestavo podrobnega računa? Sestavo podrobnega računa si davčni zavezanec bistveno olajša, ako porabi v ta namen posebne tiskovine, ki je izšla v založbi papirne trgovine Ivana Gajšek v Ljubljani, sv. Petra cesta 2 in se prodaja po 2 Din izvod, po pošti 2.50 Din. Kdor naroči 25 izvodov skupaj, dobi poštne prosto.

26. Na kaj naj davkeplačevalec posebno pazi?

a) da na vse dopise, vprašanja in po-

misleke pravočasno odgovori in ne zamudi nobenega roka;

b) da vse dopise davčnega oblastva shrani, vsaj v prepisu, če že ne v originalu;

c) da si shrani vse dopise na davčna oblastva v prepisu;

č) da si vse ustmene izjave pri davčnem oblastvu zapiše in te zapiske shrani;

d) da zapisnike preje prebere, preden jih podpiše;

e) da si ne išče pri davčnem oblastvu svojih pravic s tem, da se nevrpašan sklicuje na nižja obdačenja sosedov in jih s tem ovaja.

Sadna industrija.

Industrija, ki na veliko predelava sadje in zelenjad v trpežne izdelke, je po drugih državah že jako razvita. Češkoslovaška in Nemčija sta v tem oziru na prvem mestu. Pri nas je to nekaj novega, zlasti v Sloveniji. Na Vrhniki se je ustanovila minulo leto prva taka tovarna za sadne in zelenjadne konzerve pod firmno »GLOBUS« tovarna za konzerve d. z. o. z., Vrhnika.

Ker gre tu za predelavo kmetijskih pridelkov, ne bo napačno, ako se zlasti sadjarji, pa tudi kmetovalci sploh seznanijo s tem podjetjem, ki bi bilo, ako se razvije in razširi, zanesljiv odjemalec nekaterih sort sadja in nekaterih vrtnih in poljskih sadežev.

Sadna industrija pa ne predelava vsakega sadja in zelenjadi kar od kraja, ampak samo nekatera plemena in posebne sorte. Izmed sadnih plemen hodi vpoštev posebno jagode in sicer: vrtno jagode, vrtno maline, ribez in kosmulja (agras). Od koščkastega sadja uporabljata tovarna večje množine sliv (velika zelena sliva), breskev (ameriške sorte, kostenice), mirabelj in višnja. Baš teh sadnih plemen pa pri nas ne pridelujemo dovolj, da si bi — razen breskev — uspevale prav povsod, zlasti pa po vinorodnih krajih. Kombinirani nasadi jagodja — ribez in kosmulja, vmes pa debele vrtno jagode — bi se brez dvoma izplačali, ker taki nasadi zarode prav kmalu in dajejo precej zanesljiv r e d e n vsakoleten pridelek. Ako bi se vpletle še breskve in maline, bi bil dohodek še bolj zanesljiv. S takimi nasadi bi se vpeljala nove vrste kultura, ki bi kaj lahko izpodrinila slab vinograd ali kak drug manj dobičkanosen pridelek. Tudi slive, višnje in mirabele dajejo dober pridelek, ker rade bolj redno nego jable in hruške. Ameriške breskve (kostenice) bi se lahko gojile povsod po vinorodnih krajih po opušenih vinogradih in drugih zemljiščih v primernih toplih legah.

Od zelenjadnih sadežev prevzema tovarna grah, fižol (oboje v stročju in dokler je še zeleno), špargelj, paradižnike in kumare. — Glede graha in fižola je pripomniti, da se ta dva sadeža, zlasti pa fižol v stročju, ne dasta prevažati v večje daljave brez škode; zato bi hodili tozadevni nasadi vpoštev samo v bližnji okolici.

Špargelj prenese daljši prevoz. V krajih, kjer je za to kulturo primerna zemlja, bi se pridelovanje dobro izplačalo.

Paradižniki se tudi lahko pošiljajo v večje daljave. Gojiti bi jih bilo posebno po vinorodnih krajih. Tovarna jih že sedaj

predela po več tisoč kilogramov na leto.

Kumare naj bi poizkusili gojiti povsod tam, kjer dobro uspevajo in kjer je prebivalstvo že vajeno pridelovanja na debelo. (Škofjeloško polje.)

Od imenovanih zelenjadnih plemen preskrbi tovarna potrebna semena. — Kdor bi se zanimal za ta ali oni pridelek, naj se obrne pismeno na tovarno. Tudi Sadjarsko društvo za Slovenijo v Ljubljani daje vsa potrebna pojasnila.

Najvažnejše določbe zakona o taksah in pristojbinah.

(Konec.)

Plačila taks se oproščajo tudi ti-le spisi in ti-le listine:

a) Vloge, tožbe in pritožbe, ki jih predlagajo v javnem interesu in na podstavi odredb posrednih zakonov ali drugače državnim oblastvom privatne osebe, družbe, zavodi, naprave in samoupravna telesa.

b) Potrdilo o siromaštvu kakor tudi prošnje za potrdilo. Za prošnje se pobere taksa naknadno, če se ugotovi, da zahteva ni bila utemeljena.

c) Od dediščin v prvem kolezu krvnega sorodstva, ki se pojavljajo od oseb, umrlih, ko je že stopil ta zakon v veljavo, se ne plačuje v vsej kraljevini nobena taksa, če ne presega njih vrednost pet milijona dinarjev.

Ta določba je veljavna, ako se pomisli, da navadno dedujejo otroci po stariših, oziroma stariši po otrocih in da je le prav malo dediščin, kojih vrednost bi presegala pet milijona dinarjev ali 2 milijona kron.

d) Prošnje in vloge invalidov in njih rodbin in zdravniška in druga potrdila, ki se dajo invalidom in njih rodbinam zaradi ureditve invalidsko podpore in razni drugi spisi, ki se tičejo invalidskih zadev.

e) Vse zahteve in določbe o povračilu pobranih državnih davščin, če so zahteve utemeljene.

2. Kazni. Če se na listine, izdane v privatnem prometu, ki so zavezane plačilu takse v kolkih, ne prilepi takoj ob nastanku listine nobena ali se prilepi nepopolna taksa ali se taksa ne prilepi in ne uniči po predpisih ali se v 15 dneh od dne, ko se je listina sestavila, listina ne prijavi in ne plača taksa, in pridejo taki spisi kakorkoli pred oblastvo, se pobere poleg doplačila r e d n e takse k a z e n s k a taksa v znesku trikratne neplačane nezadostno ali nepredpisno položene takse.

Redno takso in doplačilo kazenske takse plača lastnik listine.

Če se ugotovi, da je izterjava od lastnika nemogoča, se obsodi na plačilo sprednje takse izdatelj.

Polovico pobrane kazenske takse dobi ovaditelj, če jo je zahteval.

3. Povračila taks in pristojbin.

Vsakdo, od katerega oblastvo neutemeljeno pobere takso ali pristojbino ali večjo, nego je treba, ali ki pomotoma izračuni in sam položi takso ali pristojbino, katere po zakonu ni bil dolžan plačati, sme v 90 dneh od dne, ko je bila njegova taksa pobrana ali pomotoma položena, zahtevati

povračilo takse ali pristojbine od generalne direkcije posrednih davkov v Belgradu. Prošnje za povračilo se viagajo pri onem oblastvu, ki je pobralo neutemeljeno ali večjo takso ali kjer je bila taksa pomotoma položena. Po preteku tega roka se izgubi pravica do povračila.

Te prošnje niso zavezane taksi. Če pa se ugotovi, da je prošnja popolnoma neutemeljena, se pobere naknadno taksa za prošnjo po 5 Din in za rešitev po 20 Din.

Zakonski blagoslov.

Po zgodovini in izkušnji je izpričano, da daje Bog dobrim in vestnim staršem, ki so obdarjeni s številno družino, tudi poseben blagoslov in srečo pri odgoji. Ne gre vselej brez težav in brez solza, a končno spravijo le srečno vse do kruha — in ne slabega. Nekaj dokazov:

Iz znane angleške družine Vanghan, ki je imela junaško krščansko mater, je bilo od 13 otrok petero redovnic, 6 pa duhovnikov; med njimi en nadškof in en kardinal. — Benjamin Franklin, iznajditelj streloda in osvoboditelj Sev. Amerike, je bil 13. otrok nekega obrtnika. — Daniel O'Connell, osvoboditelj Irske, je bil najstarejši sin družine z desetimi otroki. — Sebastjan Bach, ki ga prištevajo med prve glasbene skladatelje, je bil najmlajši sin mnogobrojne družine. — Tudi Josip Haydn je bil siroveč skladatelj in član družine, ki je štela 12 sinov in hčera. — Sveta Hildegarda, učena redovnica, je imela devet bratov in sestra. — Sveti Ignacij Lojolanski, ustanovitelj družbe Jezusove, je bil enajsto otrok iste družine. — Sveti Klemen Marija Dvořák, dunaj. ti apostol, je bil dvanaesti otrok dobrih staršev. — Alban Stolz, znani ljudski pisatelj, je prišel na svet kot šestnajsti sin krščanskih staršev.

Podobnih zgledov bi našel morda tudi v lastni domovini; a imena zgoraj naštetih družin so svetovnoznana in torej toliko bolj veljavna.

Književnost.

PEVEC.

Tretje leto je dovršil naš »Pevcec, ki kljub velikim denarnim težkočam in dražini tiska vztraja ter bodri naše pevce po širni slovenski domovini. Pesem je za blažitev duše velikega pomena. Kjer se velike poje, tam se malo greši, malo preklinja in kvanta. Pesem ne daje mesta grdobiji. Zato je zlasti za našo mladino silno velikega pomena, da veliko in rada poje. »Pevcec, ki ima ta namen, da razširja smisel za petje in obenem prinaša v svoji prilogi za naše podeželske zbere primerne pesmi, vrši zato veliko kulturno nalogo, katero naj vsi prijatelji poštenega in blažilnega veselja po svojih močeh podpirajo.

Zlasti pevška priloga je dragocena. Sedaj je zalaganje pesmi tako drago, da noben skladatelj ne more več obelodaniti svojih umetnin. Tako ne pride nič novega med ljudstvo, staro je vse stokrat prepeto, in posledica je, da veselje do petja mineva, pesem propada, kvanta pridobiva. Zadnja številka »Pevca« prinaša 16 strani močno pevsko prilogo s samimi lepimi, dovolj lahki (Dalje glej na naslednji strani spodaj)

LISTEK

Kaznovani uboj.

Enrika Handel-Mazzetti.

Soparnega poletnega dopoldneva je sedel gospod pl. Roita v balkonski sobici gradu Rotbrun, ki ga je v aprilu kupil svoji mladi ženi in je prebiral v zadnjem večernem listu poročila o stavki in borzna poročila.

Kurzi so stali dobro, to ga je veselilo. Stanje stavke pa je bilo slabo, zavzemala je namreč vedno večji razmah. To ga ni vznemirjalo, kajti v njegovih dveh sladkornih tovarnah so ljudje še vedno vestno delali. In če bi vkljub dobri disciplini, ki jo vzdržujejo ravnatelji, vendarle začeli stavkati, bi bili sami prizadeti. Naj stavkajo tri, štiri tedne! Lakota jih bo prisilila, da bodo zopet prišli. Pogajanja se ne bodo vršila. Lotar pl. Roita, mož načel in sedmih milijonov ne potrebuje pogajani.

Svojim načelom se ima zahvaliti za milijone. Ni si mogoče pridobil denarja na nedopusten način, o ne, temveč po poti, ki naravnost vodi iz nižav revnega življenja na hrib zlatega teleta — naravnost — preko sreče tako mnovega sočloveka in preko lastnega srca ter svojih nežnejših čustev.

Sicer pa je Roita, ko je baš dospel do cilja — zlatega teleta — dal tudi svojim mehkejšim srčnim strunam nekoliko svobode. Poiskal si je lepo mlado drugo ženo, ki naj bi ga oškodovala za breme prvega, iz denarnih razlogov sktenjenega zakona, iz katerega je izšel nepriljubljen sin.

Ljuba mlada žena jo oškodovala po svojih močeh njega, oškodovala pa je tudi sebe za dekliško dobo, ki jo je preživela v revnih razmerah. Moža, ki jo je resno ljubil, je precej veljala. Vse je morala imeti, francoske obleke, ameriksanske krožke, sijajen predpust, letovišče ob morju, vse. Njena zadnja muha je bil ljubeč gradiček Rotbrun; Roita ga ji je kupil in ga z velikimi stroški dal prenoviti.

In v tem gradu, v balkonski sobici sta si sedela nasproti julijskega dopoldneva, on s časopisom, ona z romanom v roki.

Leno zehajoče je premišljevala, kako dobro bi se vozilo po neizmerni puščavi Sahare. Naslonila se je v svojem stolu na

kim pesmimi, ki se jih bodo naši zbori z velikim veseljem poprijeli.

Neobhodno potrebno je, da se »Pevca« obdrži in vztraja. To pa ni samo naloga uredništva in upravnništva, temveč v prvi vrsti dolžnost naših pevcev in pevk, ki dobivajo v petju velik duševni kapital in jih pesem marsičesa hudega na duši obvaruje. Naj to nekoliko poplačajo s tem, da se naroče na »Pevca«. Stal bo okrog 30 Din, pa bo samo lepo tiskana priloga več vredna. Ker naročnina še ni natančno določena, naj se vsakdo, ki mu je prospah slovenske pesmi pri srcu, naroči z dopisnico. Naj napiše: Naročam Pevca in pošlje na naslov: Uprava Pevca, Ljubljana, Ljudski dom.

zaj in gledala z napolzaprtimi očmi skozi balkonska vrata na belo, bleščečo, čudovito ravno vozno pot, ki je vodila v krogu od gradu do izhoda parka.

Mlada dama je zaprla knjigo. Naslonila se je s komolcem na mizo in položila glavo v roke. Tedaj je prišla misel! —

Lepa, ravna vozna pot — misel! Tu bi se dalo nekaj napraviti. Nekaj izvrstnega! Kolesarska tekma!

Nažgala si je cigareto in premišljevala o svojem načrtu.

Približno dvajset družin iz K. bi lahko povabili. Potem sosedne posestnike vil. Hiša in kolesa bodo okrašena po najnovejšem okusu, z solnčnimi rožami, nagnjem. Pri izhodišču bo igrala tovarniška godba. Zvečer se bo vršila zabava ob svitu zvezd, tu spredaj na balkonu, odkoder je sijajen razgled. Ograja bo okrašena z nagnjem in krizantemami; lampijončki — okusni japonski — bodo razsvetljevali zaupljivo scenerijo. Spodaj pa bo igrala tovarniška godba...

»Lotar!«

»Kaj je, Gusti?«

»Neko misel imam.«

In povedala mu je svoj načrt o kolesarski tekmi.

Pogladil si je lepo brado in ni rekel ničesar.

Ljubka, mlada žena — da, zelo ljubka je, toda na to je že navajen, in — vruga — stane vendarle preveč; grad osemdeset tisoč, prenovitev temu odgovarjajoče, — pred kratkim pariška obleka z vdelanimi cveticami, sedem tisoč — vruga — ta ženska stane ogromno denarja.

»Tu na balkonu hočeš prirediti zabavo? Tu ima komaj dvanajst oseb prostora. In potem tudi ni dovolj varno, samo les; čisto star način.«

»Toda tvoj ljubi, to je vendar čisto preprosto, tu moraš dati napraviti novega, železnega.«

Zasmejala se je s svojim dobro premišljenim naivnim otroškim smehom, s katerim je dosedaj pri njem še vse dosegla.

»Železen stane preveč« je rekel Roita odločno. Če ne bo začel tej čudovito krasni čarovnici kaj odrekati, mu bo do decembra pognala vse težke milijone v zrak.

»Joj, možek, kako si grd. Koliko stane železen balkon?«

»Več sto — najmanj.«

»Ampak to je smešno.«

»Ne, to ni smešno.«

Mahoma je postala temnordeča.

»Trindvajset let — žrtvovala sem se ti — ti imaš vse in jaz nič« — je siknila skozi zobe.

Odložil je časopis.

Prav ima. Čudovito lepa je bila, če se je tako jezila. Še enkrat hoče ustreči njeni želji.

»Otrok, ne bodi hud!« Hotel jo je prijeti za roke.

»Ne!« je godrnjala. »Stari sebičnež!«

»Ne, nisem! Imej svojo tekmo, zabavo.«

tovarniško godbo — in — no, daj mi svojo roko!«

»In železen balkon?« je vprašala. »Kaj bo s tem?«

»Ti, otrok, Gusti, to je ogromen izdatok, ki — no daj mi svojo ročico.«

»Če mi obljubiš, da bo narejen nov balkon.«

»No da — naj bo. Saj imamo strokovnjaka v hiši, zidarja Lenca; opoidne naj pride gor in stvar pregleda; če bo potrebno, torej bomo dali napraviti železen balkon!«

Imel je pri tem željo, da bi s par spornami in traverzami bilo vse opravljeno.

Njegova mlada žena je vzradoščena ploskala z rokami.

»Sedaj si zopet priden, ljubi, — če me boš gledal z balkona, kako bom letela pred vsemi, v beli obleki — kolo okrašeno z rožami — no nasmej se vendar, če ne, bom mislila, da ti je žal obljube.«

Tedaj se je zasmejal.

Iz parka je prihajal skozi okno omamljiv vonj rož. Z grajskega dvorišča so se slišali kratki udarci kladiva.

V majhni kapelici na gričku je udarila ura dvanajst in nato še enkrat v farni cerkvi. In potem je pričelo zvoniti v obeh cerkvah hkrati. Udarjanje kladiva je takoj ponehalo.

Na grajskem dvorišču, kjer sta delala, sta stala zidar in njegov pomočnik, oba tako mlada, da se ni moglo spoznati, kdo da je mojster. Zidar je molil opoldansko molitev, pomočnik je gledal brez misli v zrak. Nato sta stopila oba z žarečega solca v edini senčni prostorček na dvorišču. To so bile štiri stopnjice, ki so vodile k vhodu stranskega dela gradu. Nad vrati je bila s bršljanom poraščena strešnica in ta je dajala senco.

Zidar in pomočnik sta sedla na stopnjice. Kuharica jima je prinesla dva krožnika juhe — v vsakem je plaval košček govejega mesa — dva koščka kruha in vina, za vsakega četrt.

»To so ljudje skopi!« se je jezil pomočnik. »Sami imajo kapune in Bog ve kaj še, nas pa tako krmijo.«

Mladi mojster ni rekel ničesar. Molče je začel jesti, po vsaki žlici pa je pogledal proti vhodu, skozi katerega se pride v park in od tu v vas. V parku je bilo vse tiho, samo murni so peli tako glasno, da se je slišalo prav na dvorišče.

Hipoma je zalajal bernardinec, ki je bil priklenjen pred gradom. Pesek je zaškripal pod odločnimi koraki, po vrtni poti je prišla mlada žena, belo ruto na glavi in z otrokom v naročju. V prosti roki je imela pokrit lonček.

»Pozdravljena, moja ljuba Marija!« Kako iz srca je prišlo to zidarju! Odložil je napolizprazneni krožnik in vstal — bil je zelo velik mož, ko je tako stal ter žilav in suh — in potegnil jo je v svoj objem.

»Pazi, Jože,« je rekla veselo, »ali pa bom zlila nate, da boš ves zelen, je špinača.«

»Špinača? Poglej no, moja najljubša jed. Pridi sem, Marija, sedi k meni, bomo skupaj jedli. — Matevž, tudi ti lahkoješ z nami!« — To je veljalo pomočniku.

Sedla je poleg njega na gornjo stopnjico in dala ruto z glave.

»Joj, kako si ožgan!« je rekel mož. »Dobila boš še solnčarico. Poglej, zakaj prideš vedno sem gori —.«

Oh, kaj za to!« je odvrnila. »Ti ne veš, Jože, —« naslonila je glavo na njegove prsi in govorila čisto tiho, »da mi je vedno tako dolgčas, če te nimam?«

»No, potolaži se, jutri me boš imela zopet za ves dan.« Smehljaj se je in pogladil lase s čela. — »Ti, poglej,« je rekel nato in pokazal na otroka. »Kako spi!«

»Oh, to je zaspanka!« je rekla žena. In oba sta se zasmejala. (Dalje.)

Duh v Kentervilu.

(Angleška pripovedka.)

1.

Ko je gospod Hiram Otis, ameriški poslanik, kupil grad Kentervil, mu je vsakdo pravil, da je zelo nespameten, ker je ta grad začaran.

Celo gospod Kentervil sam, mož najvestnejšega poštenja, je smatral za svojo dolžnost, da to pove gospodu Otisu, preden je sklenil z njim kupčijo.

»Mi sami nismo v gradu stanovali,« je rekel gospod Kentervil, »odkar so moja staro teto, vojvodinjo-mater Boltosko, nekoč od strahu napadli krči, od katerih se nikdar več ni opomogla, ker ji je neki okostnjak obe svoji roki položil na rame, ko se je baš oblačila. Čutim dolžnost, da vam to povem, gospod Otis, da so duha še zdaj razni člani družine Kentervil videli, kakor tudi duhovnik naše župnije, prečastiti Avgust Dampjé, ki je v Kingovem zavodu v Kembridžu postal doktor. Po oni nezgodi z vojvodinjo ni noben posel hotel več pri nas ostati, in gospodična Kentervil od tiste noči naprej večkrat ni mogla nič spati samo radi tajinstvenega šuma, ki je prihajal s hodnika in iz knjižnice.«

»Gospod,« je odgovoril poslanik, »hočem kupiti vso opravo z duhom vred. Pridem iz moderne dežele, kjer imamo vse, kar se da z denarjem plačati; in zdi se mi, da bomo spričo naših navianih mladih ljudi, ki vam preženo najboljše tenorje in primadone, kmalu imeli tak evropski strah, če sploh biva, na oni strani v javnem muzeju ali pa na trgu.«

»Bojim se, da duh v resnici biva,« je dejal smehljaje se gospod, »čeprav se sedaj nekaj časa že ni javil. Skozi tri stoletja je že znan, natančno povedano od 1584, in prikaže se redno, predno kakšen član naše družine umre.«

»No, kar se tega tiče, to naredi tudi hišni zdravnik, gospod Kentervil. Toda, saj strahov sploh ni.«

»Na vsak način ste pri vas v Ameriki zelo prosvitljeni,« je odgovoril gospod Kentervil, ki Otisove opombe ni čisto razumel, »in če vas strah v hiši nič ne moti, potem je stvar v redu. Le tega ne smete pozabiti, da sem vas jaz opozoril.«

Nekaj tednov za tem je bila kupčija sklenjena in proti koncu sezone se je poslanik s svojo družino naselil v gradu Kentervil. Gospa Otis, ki je kot gospodična Lukrecija Tapan iz Nevjorka slovela kot izredna lepota, je bila še sedaj zelo čedna gospa v srednjih letih, z lepimi očmi in brezhibnim obrazkom. Mnoge Amerikanke

se delajo, zapuščajoč svojo domovino, bolelne, ker se jim zdi to znak evropske kulture; toda gospa Otis ni nikdar zašla v to zmoto. Bila je izredno zdrava in silno podjetna. V marsikaterem oziru je bila cela Angležinja. Njen nastarejši sin, ki so ga starši zaradi njegovega prevelikega patriotizma imenovali Vašington, kar se mu je celo življenje hudo zdelo, je bil plavalas, lep mlad mož, ki se je pokazal sposobnega za državniško službo. Gardenije in plemiški rodovniki so bile edine njegove slabosti. Drugače pa je bil izredno pameten. Gospodična Virginija Otis je bila majhna gospodična 15 let, ljubka in srčkana kakor mlada srna in lepih, jasnih, plavih oči. Sijajno je sedela na konju in je nekoč na svojem poniju priredila s starim gospodom Biltonom tekmo okrog parka, pri čemer je prehitela svojega tekmovalca za poldrugo konjsko dolžino. Nad tem je bil posebno navdušen mladi vojvoda iz Sešira, ki je takoj poprosil za njeno roko in je moral zato še isti večer s potoki solza nazaj v šolo v Eton. Za Virginijo sta sledila dva dvojčka, sijajna dečka, ki sta bila v družini z izjemo hišnega gospodarja seveda, edina pristna republikanca.

Ker leži grad Kentervil osem milj daleč od železniške postaje Askot, je gospod Otis naročil voz. Vsa družina je bila v najboljšem razpoloženju. Bil je lep julijski večer, zrak poln svežega vonja po bližnjih jelkinih gozdovih. Semintja se je v daljavi začel sladki glas slavca, in pisano se svetlikajoč fazan se je vozil po visoki travi ob potu. Veverice so radovedno gledale z visokih bukev za Amerikanci, ki so se peljali mimo, in zajci so bežali ter se skrivali v lesove in močvirnate gričke. Ko so zavili v park gradu Kentervil, so je nenadoma nebo pokrilo s temnimi oblaki; v zraku je bila silna tišina; velika jata kavk je letela neslišno čez njihove glave in še preden so dospeli do hiše, se je v debelih, težkih kapljah vsul dež.

Na zunanjih stopnicah jih je sprejela stara gospa v črni svil in z belo kapico na glavi in predpasnikom: bila je gospa Umnej, oskrbnica, ki jo je gospa Otis vsled ponovne prošnje gospodične Kentervil pridržala v službi. Vsakemu posebej se je globoko priklonila in pozdravila v neki starinski šegi: »Pozdravljam vas na gradu Kentervil.« Sledili so ji v hišo, skozi lepo staro dvorano v knjižnico, dolgo, nizko sobo s črno hrastovo opravo in velikim pisanim oknom. Tu je bil za gospodo pripravljen čaj; ko so slekli svoje plašče, so se vsedli in si ogledovali sobo, dočim jim je gospa Umnej stregla.

Kar zapezi gospa Otis na tleh pred pečjo velik rdeč madež, in v popolnem neznanju o pomenu tega madeža pravi proti gospej Umnej:

»Zdi se mi, da je tu nekdo iz nepazljivosti nekaj zlil.«

»Da, milostna gospa,« je tiho odgovorila stara oskrbnica, »na tem mestu je tekla kri.«

»Kako grozno!« je vzkliknila gospa Otis. »Krvavih madežev prav nič ne maram v stanovanju. Takoj se mora odstraniti.«

Stara gospa se je smehljala in odgovarjala z istim tihim, skrivnostnim glasom:

»To je kri gospe Eleonore Kentervil, katero je na tem mestu l. 1575 umoril njen lastni mož, Simon Kentervil. Gospod Simon je potem živel še devet let in je nato nenadoma izginil na čisto skrivnostni način. Njegovega trupla niso nikdar našli, toda njegov z grehom obteženi duh pa še sedaj hodi po gradu. Ta krvavi madež so že večkrat razni popotniki občudovali in se z nobenim sredstvom ne da odstraniti.«

»To je vse skupaj neumnost,« je rekel Vašington Otis, »Pinkertonov univerzalni čistilec madežev bo to v trenutku odstranil;« in preden ga je mogla prestrašena oskrbnica zadržati, je bil že na kolenih in je utiral tla z neklim črnim voščilom. V kratkem času ni bilo od krvi niti sledu več.

»No, vidite, saj sem vedel, da je Pinkerton za to najboljši,« je zaklical zmago-slavno obračajoč se k čudeči se družini; toda komaj je izpregovoril te besede, tedaj oster blisk razsvetli temno sobo, in silen grom je vse vrjol kvišku, dočim je gospa Umnej omedlela.

»Strašno vreme,« je mirno pripomnil ameriški poslanik prižigajoč si novo cigareto. »Najbrž je ta dežela tako preobjudena, da nima več dosti dostojnega vremena za vsakega. Po mojem mnenju je za Anglijo edini izhod izseljevanje.«

»Ljubi moj Hiram,« je rekla gospa Otis, »kaj pa naj počnemo z eno samo žensko, ki nam ob vsaki priliki omedli?«

»Zaračunaj ji, če bo kaj ubila, potem ne bo zopet omedlevala,« je rekel poslanik; in v resnici, v malo trenutkih se je gospa Umnej zopet zavedla. Bilo pa je očitno, zelo razburjena in je svarila gospoda Otisa, češ, da čaka njegovo hišo nesreča.

»Z lastnimi očmi sem videla reči,« je pripovedovala, »ob katerih vsakomur lasje vstajajo na glavi in marsikatero noč nisem zatisnila očesa iz strahu pred groznim, ki se je tu godilo.«

Toda gospod in gospa Otis sta pomirila pošteno dušo, izjavila sta, da se strahov ne bojita, in ko je stara oskrbnica še voščila blagoslov božji novi gospodi in prosila za zvišanje plače, se je vsa se tresoč podala v svojo sobo.

(Nadaljevanje sledi.)

Kje je pes?

OD DANES IN VČERA

NAJBOGATEJŠI LJUDJE V AMERIKI.

Odkar je »avtomobilni kralj« Ford stopil v ospredje, se je moralo več drugih umakniti s svojim naslovom kot najbogatejši ljudje Amerike. Nov rod bogatašev je nastal in pred njimi ne koraka več »petrolejski kralj« John Rockefeller, temveč Henry Ford. Ford je lani zaslužil okoli 180 milijonov dolarjev; dohodninskega in drugega davka je moral plačati okoli 40 milijonov, tako da mu je ostalo čistega dobička okoli 140 milijonov dolarjev. Na dan je zaslužil torej okroglo 400.000 dolarjev; če vzamemo en dolar samo 80 dinarjev, pomeni to ogromno svoto 32 milijonov dinarjev ali 128 milijonov kron!

Daleč zadaj za Fordom je neki doslej jako malo znani bogataš Ely Joseph, ki si je bil med vojsko z železno in jekleno kupčijo pridobil velikansko premoženje. — Ogromne so njegove kovinske zaloge v pristaniškem okraju Novega Jorka; vsak dan dela tam z zavihanimi rokavi, v prostem času p. igra v svojih razkošnih palačah vlogo velikega gospoda. Davkariji je napovedal lani toliko dohodkov, da so mu predpisali za več kot tri milijone dolarjev samo dohodninskega davka.

Za njim pride neka gospa, dosedaj tudi še malo znana, Mary Diddle, v Filadelfiji. Na leto plača 2.200.000 dolarjev dohodninskega davka. Znani Rockefeller pa plača na leto samo malenkost 1.100.000 dolarjev. Seveda je to samo njegov osebni davek, ne pa davek njegove petrolejske družbe. Lastnik dirkališnih hlevov Harry Sinclair plača 150.000 dolarjev, igralka Price, William Vanderbilt in finančnik Oton Kahn po 50.000 dolarjev, gospica Morgan 45.000 dolarjev itd.

Ta lista pa ni popolna, ker manjka mnogo starih milijonarjev in milijarderjev, kakor Pierpont Morgan, Vincent Astor, Charles Schwab, Auguste Belmont in drugih.

Posebnost Fordova je ta, da odda polovico dobička svojim delavcem in imajo ti vpogled v vse njegove knjige.

KODER FARONA TUTA AMONA.

V EGIPTU SO ODKRILI 3300 let star grob kralja ali faraona Tutankhamona. Med drugim so našli v grobu srebrne in zlate palice, ki nam kažejo podobo kralja. Dobil so tudi neko škatlo in v njej koder, odrezan kralju, ko je bil še otrok. Ena od palic je čisto taka kakor so naše škofovske palice.

ITALIJANSKA ZVEZA PROTI KLETVINI

Taka zveza obstoja v Italiji že dalj časa. Po vojski je svoje delovanje zelo okrepla, da odvadi kletvine vojake, ki so se je bili navadili v strelskih jarkih. Sedaj so začeli člani nabirati denar za spomenik, ki ga bodo postavili na nekem milanskem trgu Mariji na čast. Po vsej Italiji se vršijo v ta namen zborovanja, poslanci govorijo in spominjajo ljudstvo, naj nikar ne kolne. (Dalje glej v naslednjem stolpcu spodaj)

ZA NAMEČEK

AVTOGRAF.

Nekateri ljudje zelo radi nabirajo podpise ali sploh svojeručno pisavo velikih mož; te podpise itd. imenujejo avtografe. Pa je slavnemu francoskemu glasbeniku Vivier-u pisala neka grofica iz pariškega predmestja St. Germain, koliko zahteva, če je pripravljen en večer na njenem domu zabavati povabljenе goste. Zahteval 1000 frankov, ni pa dobil odgovora; mislil je, da je svota najbrž previsoka. Pozneje je bil v nekem aristokratskem salonu in je zasledil v nekem avtografskem albumu svoje pismo, ki ga je bila ona grofica dala lastnici albuma za darilo. Vivier se je nasmehnil ob lokavem načinu pridobivanja avtografov rekel je pa: »Zelo mi je žal, da mi ni rekla grofica, da hoče moj avtograf; mislil sem, da gre za navadno pismo in sem narekoval te-le vrstice mojemu hišniku, ki porabi vsako priliko, da se postavi s svojo lepo pisavo.«

ČESNJE.

Nekaj podobnega beremo o francoskem komponistu Karlu Gounod (1818 do 1893). Imel je vilo v St. Cloud pri Parizu, obiskala ga je neka dama ravno po zajutku. Videla je na kaminu črešnjeve peške, hitro je zagrabila eno in jo spustila v rokav. Ko je tudi Gounod pozneje ono damo obiskal, mu je ponosno pokazala peško, okovano v zlato in demante, kot nekako sveto relikvijo. »Oprostite, gospa,« pravi Gounod, »jaz ničdar ne jem črešnje; kar jih pride na mizo, vse pozoblje moj sluga Jean.«

ZADNJIC.

Znani berlinski igralec Pallenberg je obedoval v dunajski restavraciji. Postrežba mu ni bila čisto nič všeč in tudi sicer ni bil zadovoljen. Ko plačuje, vpraša plačilnega natakarja: »Ali veste morebiti, kdaj sem bil zadnjič pri Vas?« Natakar ga pazljivo gleda in reče: »Oprostite, ne morem se spomniti.« — »No, da ne boste pozabili: danes!«

Učitelj pripeljejo šolske otroke na taka zborovanja. Fašisti to gibanje zelo podpirajo, prav posebej še Mussolini. V Portofenone so sklenili fašisti, da bo vsak plačal pet lir, kdor bo zaklel. Kako potrebo bi bilo kaj takega pri nas!

STRAŠNO ZALOVANJE.

Holandec dr. Hubrecht je predaval te dni v Berlinu o nekem narodu v notranjosti otoka Nova Gvineja. Ta otok je največji na svetu, tako velik kakor tri Jugoslavije, leži pa severno od Avstralije. Če umre kak sorodnik, si odsekajo poldrugi členek prsta. Če ima kdo več takih slučajev, ima slednjič na roki samo kratke prstne štule, ki se jih pa znajo vendar zelo spretno posluževati — Mož, ki mu je umrla žena, mora za čas žalovanja nositi ženski predpasnik.

Sprejemem vajenca za čevjarsko obrt. HORVAT, Dunajska cesta 9, Ljubljana. Poizve se pri M. 525 UGDNA PRILIKA! Manufakturno blago, kakor: sukno (štoji), hlačevina, volneno blago za ženske, platno za rjuhe, cvilih, šifon, cefir itd. napredaj po 10—20 odst. znižani ceni pri: MIH. LAPUH, Škofjaloka, Spodnji trg. Ostanke pod lastno cenol

VELIKO ŠKODO

si sami delate, AKO KUPITE BLAGO DRUGJE, preden si ogledate NIZKE CENE v trgovini

»DANICA«

MAJZELJ & RAJŠELJ — LJUBLJANA

Turjatski trg št. 1 (bivša Preskrbovalnica).

Velika zaloga štofov, hlačevine, žameta, kontentne, tiskovine, barhenta, flanel, odelj, pletov, nogavic, rokavic, kravati, srajc, ovratnikov, predpasnikov, jopic ter najrazličnejšega drugega blaga. Istantam ZALOGA USNJA VSEH VRST!

Postrežba vestna in točna.

OBRтна BANKA

v Ljubljani, Kongresni trg 4

dače kredite v obrtne svrhe, po izrednih pogojih, pospešuje in podpira ustanavljanje obrtnih in industrijskih podjetij, izvršuje vse bančne transakcije najkulantneje. — Obrestuje vloge na knjižice po

5%

na tekoči račun po dogovoru od dne vloge do dne dviga. — Ima dovoljenje za poslovanje z devizami in valutami.

Priporočamo

vsem, da si pred nakupom blaga za obleke, za perilo vsake vrste, za nevestine bale itd., ogledajo zalogo

Oblačilnice za Slovenijo

F. Z. Z. O. Z.

v Ljubljani. Njena osrednja prodajalna je v Ljubljani, v hiši »Vzajemne posojilnice« na Miklošičevi cesti poleg »Uniofa«. Podružnica pa se nahaja v hiši »Gospodarke zveze« na Dunajski cesti št. 29.

Cene zelo zmerne! Zadržno podjetje!

Za nakup

pomladanskega, letnega blaga, za ženske in moške obleke, ki so pravkar došle, potem perila, šifona, kotonine, oksforta, cefira, cvilih, odelj, kocev, posteljnih garnitur i. dr. **samo**

Čehoslovaški izdelek

se priporoča domača trgovina

pri Četniku

v Ljubljani, Lingarjeva-Stritarjeva ulica.

Zlasti se opozarjajo na to trgovino neveste in ženini, ki nakupijo opremo (baliz). Cena izredno nizka in zmerna.

Trboveljski premog in cement

vseh vrst dobite najceneje pri

H. Petrič

Ljubljana, Gosposvetska cesta 16. Telefon 343

KOVAČNICO s stanovanjem iščem v najem. Ponudbe na upravo »Domoljuba« pod št. 443.

Lesen POD, dobro ohranjen, prodam. Več pove JANEZ NOVAK, Spodnje Gameljne 26. 444

Rabim dobrega **žagarja** na novo žago venci-larcaro. — **FRANC ANKERST, Brezje št. 64** pri Radovljici.

Krasno jabolčno sadno drevje najboljših vrst se dobi pri

PRVO SLOVENSKO DREVESNICARSKO IN TRS-NICARSKO PODJETJE IVAN DOLINSEK
Št. Pavel v Savinski dolini iz svoje podružnice
Št. Ilij p. Velenje.

UGODEN NAKUP!

Priporočam nevestam in ženinom raznovrstno mod-ro volneno blago za ženske in sukno za moške obleke, platno za rjuhe, belo platno, kifon, gradel za flinice, koltre, flanel-odeje in rjuhe, ter razno-vrstno drugo blago. Pri večjem nakupu 10 odstot-kov popusta. — Blago iz čeških tovarn.

ANTON SAVNIK, SKOFJA LOKA.

Vajenca poštenih staršev rabim za kovaško obrt. Hrana in stanov. v bihi. Naj-starejša tvrdka za izdelov. VOZOV v Sloveniji. - Jernej **PIRNAT, kovač, Jarše, p. Domžale. 391**

Pozor sadjerejci! Vosek za cepljenje

izdeluje v vsaki množini

Jos. Reich

tvornica kemičnih izdelkov

Maribor, Trstenjakova ul. 21.

Miši, podgane, stenice in čurki

morajo poginuti, ako uporabljate naša prozračna sredstva: proti mišim in podganam 10 Din, za čurke 10 Din, za stenice 10 Din, za molje 5 Din, proti mrčesu 5 in 7-50 Din, mast proti ušem 5 Din, mast proti ušem v obliki 7-50 Din, proti mravljam 7-50 Din. Reiser za čiščenje modežev 7 Din. Posilja po povzetju. »Artes«, kem. laboratorij, N. Jänker, Zagreb, Petrinjaka ulica 8/III.

FERDINAND KMET

stavbeni in galanter. klepar - **TREBNJE**

naizanja, da izdeluje vsa v njegovo stroko spada-joča dela solidno, po možno nizkih cenah in proti garanciji. Kot specialist v tej stroki prevzema pokrivanje in prebarvanje zvonikov. Vinogradnik-om priporoča prvovrstne peronospera-brizgalne, katere ima vedno v zalogi. Pokvarjene tudi prevzema v popravilo. 520

BUKOVO OGLJE

sposobno za eksport, kupuje po najvišjih dnevnih cenah družba »CARBONARIA«, Kočevje. 341

HALO! **HALO!**

KATICA: Nežika, jojmene, kakšna nesreča bi se bila kmažu zgodila škrbetovemu Tonetu, ko se je s kočevskega sejma vračal s svojimi srčili v Žužemberk!

NEŽIKA: Kaj pa se je zgodilo?

KATICA: Na sankah ni imel mačka in bi bil kinalu v Krko zdrčal K sreči je pravočasno doli skočil in sani s tako silo nazaj držal, da so mu kar iskre izpod podplatov letele.

NEŽIKA: Ta je gotovo podplate kupil pri Per-kotu. Zato cela Kranjska govori: Kdor hoče svojo družino dobro obutl, naj kupi usnje na sejnu v Krškem, Žužemberku, Metliki, Črnom-lju, št. Jerneju in Zgorju

na stojnici **PERKO.**

Lepo posestvo v Podjurski dolini na Ko-roškem napredaj, 40 ora-lov arond. sveta. - Smrečnik Jernej, Železna Kapla.

NEVESTE in ŽENINI

KUPITE NAJCENEJE razno blago za obleke, za rjuhe, za žimnice, kotesino belo in pisano, odeje v krasnih barvah, brisače, prte, servete, najnovejše svilene robce, bele moške srajce in kravate edino le pri tvrdki

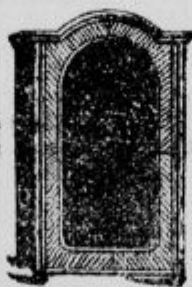
F. in I. GORIČAR. »Pri Ivanki«
LJUBLJANA — SV. PETRA CESTA 29.

Pri večjih nakupih primeren popust!

Mapca poštenega in ne preveč priletnega iščem za večjo kmetijo v kranjem gorskem kraju na Gorenjskem. Ako ni vajen kmet-skega dela v našem kraju, se ga bode privadil. — Nastop takoj. Ponudbe s zahtevo plače na upravo Domoljuba pod št. 404.

Modroci vseh vrst, ledermodroci K 1700 vrhni atrik K 1600, mreže K 700 in vse tozadevne potrebščine. — Blago na izbiro in solidno čelo.

Rud. Sever, Ljubljana, Gosposvetska c. 6.

Tvrčka P. Fajdiga sin

izdelava in zaloga pohištva

Priporoča omare z ladenci in tudi viseke iz mehkega in trdega lesa, postelje, mo-droce, žimnice, žičnike, stole, mize, sploh vso hišno opravo dobite le v

v Ljubljani, Sv. Petra cesta 17 po najnižjih cenah.

Lisičje in vse druge kože

divjačine kupuje v vsaki množini celo leto **D. ZDRAVIČ, trgovina usnja, LJUBLJANA, Florijanska ulica št. 9.**

PO ZELO NIZKIH CENAH DOBITE

POHIŠTVO

vseh vrst, n. pr. **POSTELJE — OMARE — PRE-DALČNIKE — STOLE — MIZE** itd. kakor tudi **MODROCE** in vse druge tapetniške izdelke pri tvrdki

»**KOLIZEJ**« Oprema stanovanj
dr. z o. z. — Ljubljana, Gosposvetska c. 13

Najboljšo in najcenejšo **STREHO** dobavlja

»**KAMENIT**«, Laško.

STAVBENO PODJETJE

IVAN OGRIN — LJUBLJANA

PISARNA: Gruberjevo nabrežje 8. — Telefon 426

se priporoča za vsa **STAVBENA DELA** ter nudi po konkurenčnih cenah **VSEH VRST**

strešno in zldno opeko

iz lastne opekarne, franko poljubna postaja. — **ZAHTEVAJTE PONUDBE!** 20

Za kože divjačine

plača najvišje cene

I. ROT

krznerstvo, Ljubljana, Gradisce št. 1
izdelava in zaloga kožnihovinc

! **Ako še niste,** pošljite naročnino !

Zadružna gospodarska banka d. d.

Telefon št. 57.

Ljubljana, Miklošičeva cesta 10

Telefon št. 57.

v lastni palači (vis à vis hotela »Union«).

Kapital in rezerve skupno nad K 60.000.000

Podružnice: Djakovo, Maribor, Sarajevo, Sombor, Split, Šibenik. **Ekspozitura:** Bled. **Interesna skupnost z Gospo-darsko banko d. d. v Novem Sadu.**

Daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne papirje, kupuje in prodaja tuje valute in devize sprejema vloge v tekočem računu in na vložne knjizice ter preskrbuje vse bančne in borzne transakcije pod najugodnejšimi pogoji. **Poblaščen prodajalec srečk Državne razredne loterije.**